UNDERDÅNIGT BETÄNKANDE

MED FÖRSLAG TILL

REGLERING AF HÄRADSHÖFDINGARNES LÖNEFÖRMÅNER,

AFGIFVET DEN 5 DECEMBER 1873

AF

I NÅDER FÖRORDNADE KOMITERADE.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS A. L. NORMANS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG,
1873.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 19 sistl. Augusti förordnat undertecknade att utarbeta och till Eders Kongl. Maj:t afgifva förslag till ny reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner, hafva vi för detta ändamål sammanträdt här i hufvudstaden den 26 i nämnda månad; och efter det vi denna dag afslutat berörda uppdrag, få vi härmed i underdånighet öfverlemna betänkande med förslag till reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner, jemte tillhörande beräkningar och öfversigter samt de särskilda meningar två af komiténs ledamöter afgifvit.

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärda,
Stormäktigaste, allernådigaste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåter

N. A. Fröman. Aug. Ostergren. Rich. Carlén.
J. M. Lindgren. Liss Ol. Larsson.

Stockholm
d. 5 Dec. 1873.

Enär en reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner syntes vara icke blott särdeles önsklig med afseende å den stora olikheten i inkomster, som förefunnes de särskilda domsagorna emellan, utan jemväl med nödvändighet påkallad af den under senare åren inträffade högst betydliga stegring i pris å alla förnödenheter och den derigenom upkomna eller ökade otillräcklighet i inkomster för innehafvarne af de med svagare löneinkomster försedda domsagorna, samt dessutom Riksdagen i underdåniga skrifvelser anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta dels undersöka och utreda, om och på hvad sätt det nu med vissa tjenstebefattningar förenade aflöningssättet medelst expeditionslösen eller andra sportler skulle, till båtnad för det allmänna, kunna helt och hållet eller till någon del afskaffas, och dels tillse, huruvida de åt civile embets- och tjenstemän uplåtna boställen borde, i den mån sådant författningsenligt kunde ega rum, till statsverket indragas; har Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 19 Augusti 1873, åt komiterade updragit att, efter utredning i hvad mån förenämnde af Riksdagen angifne grunder härvid borde komma i tillämpning, utarbeta och afgifva underdånigt förslag till ny reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner.

Då dessa löneförmåner för närvarande hufvudsakligen bestå i sportler, eller afgifter af de rättsökande för påkallade embetsåtgärder, och i det komiterade gifna updrag, såsom angifvet är, uttryckligen ingår förpligtelsen att utreda, huruvida ej sportelsystemet såsom aflöningsmetod möjligen kunde helt och hållet eller till någon del afskaffas, anse sig komiterade, då de nu gå att redogöra för det dem lemnade updrag, böra i första rummet verkställa den af Riksdagen äskade utredningen angående sportelsystemet och dervid framlägga till öfvervägande, å ena sidan, de anmärkningar, som emot detsamma blifvit gjorda eller med fog kunna göras, samt, å den andra, de fördelar, som kunna vara dermed förenade.

Dessförinnan anhålla dock komiterade att få förutskicka den anmärkning, att de icke fattat sitt updrag så, som om något yttrande af dem äskades i fråga om sportelsystemets lämplighet eller olämplighet ur rättslig eller statsfinanciel synpunkt eller, med andra ord, i fråga om det lämpliga af den beskattningsmetod, som tillförbinder de rättsökande att erlägga viss betalning för äskade embetsåtgärder. Hvarken det för komiterade utfärdade förordnande eller riksdagens deruti åberopade underdåniga skrifvelse gifva nämligen anledning till annat antagande, än att frågan i denna del inskränker sig till spörsmålet om det mer eller mindre ändamålsenliga deruti, att vederbörande embetsman, i stället att åtnjuta aflöning af statsverket, skall vara berättigad att för egen räkning af de rättsökande upbära densamma i form af sportler. Det endast tillåta sig komiterade erinra, att icke, dem veterligen, något

land med ordnad rättskipning finnes, hvarest icke de rättsökande äro underkastade skyldigheten att erlägga afgifter för de till rättsväsendet hörande åtgärder, som af dem påkallas, ehuru visserligen i de flesta länder dessa afgifter, merändels i form af stämpelpapper, ingå till statsverket, som deremot i sin ordning ombesörjer embetsmännens aflönande.

Mot sportelsystemet, såsom aflöningsmetod betraktadt, har till en början anmärkts, *att det kan föranleda alltför stora vexlingar i vederbörande embetsmans aflöning* och dymedelst göra hans ekonomiska ställning osäker.

Att anmärkningen ej saknar fog visar sig af bilagda tabell N:o 1, hvilken redogör för inkomsterna af rikets domsagor under åren 1861—1872. Vexlingarne hafva nämligen varit så stora, att lösen för tingsexpeditionerna i några domsagor det ena året varit nära på dubbelt så stor som det andra, i en mängd andra en tredjedel större o. s. v., på sätt närmare inhemtas af bifogade tabell N:o 2. Uppenbart är ock, att då aflöningens större eller mindre belopp beror af det större eller mindre antalet, den mer eller mindre inkomstbringande beskaffenheten af påkallade embetsåtgärder, men dessas såväl antal som beskaffenhet kunna skifta i mycket hög grad, ofta i följd af alldeles oberäkneliga tillfälligheter, jemväl motsvarande skiftning i lönebeloppet skall uppstå. Vore det nu så, att dessa skiftningar i inkomster motsvarades af enahanda skiftningar i arbetet, så vore olägenheten lättare att bära, men såsom sportelsystemet för närvarande är hos oss anordnadt, kan sådant ingalunda alltid påräknas. Det kan tvertom rätt ofta hända att samma domsaga det ena året ger vida större inkomst för ringa arbete, derest detsamma hufvudsakligast påkallats för s. k. småprotokollsärenden, än hvad den ger ett annat år för större arbete, nedlagdt företrädesvis på invecklade domboksmål. Genom ändring i sportelsatserna, så att de besvärligare embetsåtgärderna högre lönades under det att lösen för de mindre besvärliga nedsattes, skulle visserligen missförhållandet utjemnas. Men, derest man fortvarande vill medelst sportler allena godtgöra domaren, ej blott de kostnader han måste vidkännas till nödigt biträde, utan äfven hans eget arbete, så möter den betänklighet, att eftersom de egentliga rättegångsmålen taga mesta arbetet i anspråk, sjelfva rättskipningen skulle blifva synnerligen dyrfången och tillträdet till domstolen sålunda mången gång stängas för den mindre bemedlade. Väl är det en regel i lagstiftningen, att den tappande parten skall ersätta den vinnandes rättegångskostnader, men dels äro sakerna ofta så mörka, att qvittning i dessa kostnader bör ske, och dels händer icke sällan, att den tappande saknar medel att gälda hvad honom ålägges. Till hvilket betydligt belopp lösen för protokoll i rättegångsmål behöfde höjas, derest nu antydda grund skulle följas, kan man sluta af förstnämnda tabell, enligt hvilken flerstädes denna lösen utgör endast en bråkdel, på sina ställen endast en femte- eller sjettedel af de sammanslagna inkomsterna.

Såsom en annan olägenhet af sportelsystemet har blifvit anmärkt, *att det föranleder alltför stor olikhet i aflöningen för innehafvarne af samma slags embete.*

Att äfven denna anmärkning är befogad, inhemtas af åberopade tabeller. Af tabellen N:o 2 framgår, att under det i en domsaga högsta och lägsta sportelinkomsten för tingsexpeditioner under de sista 12 åren upgått till respektive 17,103 och 12,454 R:dr, har den i en annan utgjort endast respektive 3,965 och 2,520 R:dr. Visserligen kan det medföra sina fördelar att inom samma slag af domareembeten några finnas, som i följd deraf att de äro rikligare aflönade kunna upställas såsom belöning för mera framstående förmågor; men skilnaden lärer dock ej behöfva vara *så* stor; liksom uppenbart vill synas, att aflöningen i allt

fall är, utan afseende å jemförlighet i embetsställning, i ena fallet öfverdrifvet hög och i det andra alltför ringa. Äfven här gäller föröfrigt hvad i fråga om aflöningsbeloppets vexling är anmärkt eller att olikheten i inkomst ingalunda kan alltid antagas vara betingad af olikhet i arbete. Dels ankommer det nämligen derpå, huruvida inkomsterna väsentligen hemtas från de mera eller mindre besvärliga förrättningarna, och dels finnes bland dessa en mängd, som kan under domarens öfvervakande ombestyras af medhjelpare. Sådana, äfven till mer än erforderligt antal, kan den rikligen aflönade utan svårighet anlita, under det den svagt lönade af nödig sparsamhet måste försaka allt annat biträde än det mest oundgängliga, hvaraf följer, att då hans egen arbetskraft måste tagas i anspråk för göromål, som den bättre lönade kan öfverlemna till sina biträden, dennes eget arbete i sjelfva verket understundom kan vara icke så särdeles mycket strängare, om också mera ansvarsfullt, än hans i ekonomiskt hänseende vanlottade embetsbroders.

Väl är sannt, att detta missförhållande skulle kunna i någon mån häfvas genom en omreglering af domsagornas omfång; men utom det att en definitiv reglering redan på de flesta ställen nyligen egt rum, synes det ändamål, man nu skulle söka genom en förändring härutinnan, vara väl ringa, i jemförelse med de olägenheter, som nästan alltid äro med dylika förändringar förenade, hvartill kommer, att något updrag att afgifva förslag i sådan riktning icke blifvit komiterade lemnadt. Och i allt fall kunde åtgärden, äfven om den för det närvarande vore för ändamålet tillräcklig, hvilket ingalunda kan antagas vara händelsen, i en måhända snar framtid visa sig förfelad, enär förhållandet i de särskilda orterna lätteligen kunna undergå sådana förändringar, som rubba grundvalen för densamma, t. ex. dymedelst att de föga inbringande tvistemålen tillväxte under det egendomsköp och pantsättningar, hvilka föranleda större inkomst mot ringare möda, aftoge, för att icke taga i beräkning det visserligen mindre vanliga, men dock icke exempellösa förhållande, att en för laglydnad utmärkt befolkning kan genom tillfälliga omständigheter så demoraliseras, att den domare, som allt ditintills varit befriad från det lönlösa besväret med brottmålsransakningar, för en lång framtid kan blifva dermed öfverhopad.

Vidare kan mot sportelsystemet anmärkas, att då staten sjelf undandrager sig att, lika med de enskilde rättsökande, godtgöra det arbete domaren för det allmänna fullgör, *den enskilde nödgas i många fall vidkännas större utgifter för påkallade embetsåtgärder än behöfligt vore, derest äfven staten ersatte det arbete, som för det allmänna påkallades.*

Vid första påseendet vill det visserligen synas, som om denna anmärkning vore lätt att undanrödja på det sätt, att äfven statsverket tillförbundes att gälda sportler efter den för enskilde gällande taxa, men vid tillämpningen af en sådan grundsats visa sig icke få svårigheter. För utlösen af protokoll i hvarje brottmål, som af allmän åklagare anhängiggjordes, skulle han, liksom kronans ombud för godtgörande af resor i det allmännas intresse, vara försedd med en för ändamålet förskottsvis anordnad kassa. Ännu svårare gestaltar sig förhållandet i fråga om den mängd registreringsgöromål, bestyr med statistiska upgifter m. m., hvarmed häradshöfdingarne äro belastade, ty ett försök att på rättvist sätt inanordna detta arbete under vissa sportelsatser skulle utan tvifvel i större eller mindre mån misslyckas.

En annan synnerligen påaktansvärd betänklighet emot sportelsystemet förefinnes deruti, *att nödiga reformer i lagstiftningen kunna förhindras eller åtminstone försvåras i de fall, då desamma leda till den påföljd, att någon mera väsentlig del af den för domarens aflöning*

afsedda inkomst skulle försvinna. Ett särdeles träffande exempel härpå erbjuder lagstiftningen om lagfart med fast egendom. Fastebrefven, af hvilka domarne mångenstädes hemta en ganska väsentlig del af sina nödiga inkomster, anses ur lagstiftningspunkt kunna afskaffas, hvaremot lagfart äfven med ärfd fastighet påyrkats såsom nödvändig för anordnandet af ett tillfredsställande lagfartssystem. Men om utfärdande af fastebref ej vidare ifrågakomme, skulle de fleste domare mista alldeles oundgängliga medel till sin bergning, då deremot påbudet om lagfart äfven med ärfd fastighet, under förutsättning att fastebrefven bibehöllos, komma att tillskynda de domare, som redan hafva tillräcklig eller mer än tillräcklig aflöning, en öfverflödig tillökning deri.

Ändtligen har emot sportelsystemet anmärkts *det anstötliga i sjelfva upbördsmetoden och det för domarens anseende menliga i den omständighet, att hans ekonomiska välfärd i viss mån göres beroende af det sätt, hvarpå han i formelt hänseende behandlar förekommande mål och ärenden.*

Om också anmärkningen rörande upbördsmetoden icke förtjenar synnerligt afseende, helst domaren icke kan sakna utvägar att i de flesta fall låta upbörden af sportlerna gå genom annan person, lärer anmärkningen i öfrigt ej kunna frånkännas en viss betydelse. Väl må man erkänna, att i vårt land den sportellönade domaren rättvisligen häfdar ett anseende för redbarhet, som icke i högre grad kommer den af staten aflönade till del; men onekligt är, att systemet innebär anledningar till frestelse och dylika anledningar kunna väcka en misstanke, hvarför ingen domare borde vara utsatt, allraminst den, som, i allt hvad till sakernas formela behandling hörer, intager en så okontrollerad ställning, som ordföranden i underdomstolen på landet.

Såsom motvigt mot nu anmärkta olägenheter af sportelsystemet hafva dess försvarare framhållit åtskilliga fördelar af detsamma och bland dem till en början den, *att det företrädesvis skulle vara egnadt att på ett rättvist sätt väga lön emot arbete.*

Vore taxan för hvarje embetsåtgärd bestämd i noga afpassadt förhållande till det besvär den medför, och vore derjemte hvarje rättsökande och sålunda äfven staten eller dess organer förbundna att erlägga sådan betalning, så skulle visserligen rättvisa i detta hänseende genom sportelsystemet skipas, ehuru alltid den obillighet qvarstode, att den ena embetsmannen, i följd af uteblifvet påkallande af embetsåtgärder, kunde komma att utan eget förvållande sakna nödiga inkomster, under det den andre, hvars biträde mera påkallades, kunde erhålla sådana i riklig mängd. Men nu är, såsom komiterade haft tillfälle visa i den redan lemnade utredningen rörande anledningarne till vexlingarne i häradshöfdingarnes löneinkomster och till olikheten i desamma, ingen af de gjorda förutsättningarna för hand. Till en viss grad måste visserligen, detta oaktadt, göromålens mängd hafva inflytande på aflöningens belopp, men då i allmänhet det är intensiteten, men ej extensiteten af domareåtgärderna, som betingar domarens möda och ansvar, kan det lätteligen inträffa, att ett fåtal ringa ersatte embetsförrättningar medföra vida större arbete, än ett större antal sådana, som äro högre taxerade, enär t. ex. ett par invecklade tvistemål, hvilkas utredande och bedömande inbringar några få riksdaler, erfordra vida mera arbete än utfärdande af flerdubbelt antal fastebref, för hvilka lösen kan uppgå till tusentals riksdaler.

En vida större fördel, än den nu antydda, erbjuder deremot sportelsystemet derutinnan, *att det innebär den säkraste garanti derför, att domaren i behörig tid och ordning*

fullgör sina åligganden såsom expeditionshafvande, enär hans eget intresse bjuder, att både upsättning och expedition gå så raskt undan som möjligt, eftersom eftersättandet af denna pligt medför sitt särskilda straff i uteblifna inkomster. Genom att framhålla denna fördel af sportelsystemet och sålunda antyda, att en eller annan af ifrågavarande embetsmän skulle behöfva denna sporre för att förmås fullgöra sin skyldighet, tillvitas ingalunda kåren i dess helhet eller ens någon enskild medlem deraf ådagalagd pligtförgätenhet i detta hänseende: man har så mycket mindre anledning dertill, som erfarenheten visat, att äfven sådana expeditioner, som ingen lösen draga, t. ex. protokoll till meddellösa rättsökande eller i mål, anhängiggjorda af allmän åklagare, hitintills i allmänhet utan tidsutdrägt utgifvits. Men expeditioners utgifvande utan lösen är för närvarande undantag, och af det sätt, hvarpå undantagsförhållanden behandlats, kan man ej alltid med säkerhet döma till förfaringssättet sedan undantaget förvandlats till regel. Det är dessutom en af erfarenheten bestyrkt, psykologiskt lätt förklarlig sak, att ej sällan just den domare, som besitter öfverlägsen förmåga att utöfva det egentliga domarekallet och lifvas af oförtröttad nitälskan för detsammas samvetsgranna handhafvande, deremot saknar de egenskaper, som bilda, hvad man brukar kalla, en duglig expeditionskarl. Och i allt fall: då häradshöfdingarne vanligen äro så öfverhopade med göromål, att de sjelfva ej förmå fullgöra dem alla, och då ingen lag ålägger dem att skaffa sig biträden, vill det förefalla åtminstone ej oantagligt, att en och annan, derest expeditionslösen ej funnes att räkna för extra biträdens aflönande, kunde anse sig ursäktad, om han, i tider af mycken brådska, läte ett och annat mera tidsödande arbete anstå, tilldess tillfället att det fullgöra vore för honom eller hans ordinarie biträden lämpligt.

Den nu angifna fördelen af sportelsystemet inbegriper en annan, som kommer statsverket till godo, eller den att domaren, på samma gång kan bevakar sin egen rätt till expeditionslösen, lätteligen kan *bevaka äfven statens rätt till de afgifter af bevillningsnatur, som det åligger de rättsökande att erlägga.* Det är visserligen sannt att man kunde ålägga domaren att, äfven fast han sjelf ej vore berättigad till afgifter för utfärdade expeditioner, öfvervaka att afgifterna till staten behörigen erlades; men lämplig torde en sådan anordning ej vara.

Ännu en fördel, och den af synnerlig stor ekonomisk betydelse, eger slutligen sportelsystemet deruti, *att det bereder tillfälle att till minsta möjliga belopp nedbringa de omkostnader, utöfver domarens aflöning, som äro med förvaltningen af häradshöfdinge-embetena förenade.*

Huru betydliga dessa omkostnader nu än äro, är det fara värdt, att de skulle i hög grad stiga, derest staten, i stället att till domaren öfverlemna att liksom på entreprenad ombesörja dem, sjelf öfvertoge skyldigheten att omedelbarligen bestrida desamma. Sådant förhållandet gestaltar sig, då sportlerna äro beräknade att betäcka jemväl ifrågavarande utgifter, ligger det i domarens intresse att bringa ned densamma så långt som möjligt, genom att anordna allt på det billigaste sättet. Visserligen kan detta domarens intresse hållas vaket, äfven om saken ordnades så, att staten, utan att omedelbart bekosta utgifterna, anslog en viss årlig oföränderlig summa till domaren att för ändamålet användas och lät honom behålla hvad han deraf kunde ett eller annat år inbespara. Men om staten sålunda ändå ikläder sig förpligtelsen att hålla domaren tillhanda nödigt arbetsbiträde, måste, derest arbetet alltid skall inom behörig tid medhinnas, vid bestämmandet af denna anslagssumma tagas såsom norm den arbetsprodukt, som under de mest besvärliga förhållanden kunde åligga en domare att

sjelf och medelst biträden åstadkomma, och ersättningen alltså blifva högre än behöfligt under de år, då ett mindre arbete påkallades. För öfrigt kan med visshet antagas, att man fåfängt skall bemöda sig att för all framtid träffa rätta måttet af anslagsbeloppet för hvarje särskild domsaga, utan alltför mycket äfventyra felaktiga kalkyler och följaktligen hafva att emotse det ena anspråket efter det andra om förhöjning i anslaget, med utsigt att nödgas godkänna dylika anspråk, utan att ega visshet derom, att icke desamma, ehuru för tillfället befogade, snart nog, sedan de blifvit erkända, kunde befinnas grundade på förhållanden, hvilka varit af öfvergående natur.

Ordnade man åter saken på det sätt, att domaren, på samma gång en viss bestämd lön anvisades honom för hans eget arbete, befriades från allt bestyr såväl med anskaffande som bekostande af nödigt biträde, komme det antagligen att gestalta sig ännu ofördelaktigare för statsverket och sannolikt äfven för ärendenas jemna gång. Frågan om en sådan anordning är ej ny. Den uptogs till skärskådande, i sammanhang med väckt förslag om anställande af s. k. häradsnotarier, redan af den år 1841 nedsatta lagberedning, till hvars yttrande i ämnet komiterade tillåta sig hänvisa. "Om domhafvandena — yttrar lagberedningen — aflönas med en bestämd penningesumma; så kommer troligen för denna lön ej annat af dem att fordras, än göromålens bestridande i den mån, de sjelfva medhinna, men utan skyldighet att bekosta andra personers biträde; och de blifva säkerligen öfver nog sysselsatte med sjelfva domarebefattningen, ordets förande i domstolen, beslutens upsättande, brefvexlingen och de ekonomiska bestyren. Det återstår således mycket, som de ej kunna medhinna; och de måste dertill hafva biträden, aflönade af staten och ställde ungefär i enahanda förhållande med de tjenstemän, om hvilka, under namn af häradsnotarier, fråga längre fram förekommer. Dessa biträden komma således att bestrida protokollsföring, renskrifning, bestyret med kartering, handlingars påskrifning, besörjande af allt, som bör föregå expeditionernes kontrasignerande och framläggande till domhafvandens underskrift, och derefter expeditionernes utlemnande eller kringsändande (med eller utan upbörd af lösen och dess redovisande). Härigenom blir en ganska dryg del af arbetet lagd på dessa biträden, hvilkas befattning kommer att fordra i det närmaste jemngod skicklighet med den, domhafvanden sjelf bör ega; och deras aflöning får icke vara obetydlig. En sådan person i hvarje domsaga blir ej tillräcklig, om han icke så aflönas, att han åt sig kan hålla biträde ej allenast till renskrifning, utan ock till protokollens upsättande. Antingen detta sker, eller ock mer än en i domsagan tillsättes; så kan kostnaden icke betydligen understiga beloppet af domhafvandens lön. Och äfven med dessa upoffringar å statens sida är ändock fara värdt, att ändamålet icke vinnes. Det är egentligen genom frivillig arbetsamhet som häradsrätternes göromål hittills blifvit skötta. Om frivilligheten uphörer, så finnes ej annat att sätta i dess ställe, än tvång och straffhot; och detta blir utan allt tvifvel otillräckligt. Det maskineri, som så till sägandes gått af sig sjelf genom den egna fördelens drifkraft, är för vidlyftigt, att kunna af åklagaremakten ouphörligen i alla dess delar öfverskådas och genom tvångsmakt hållas i gång. Det är den naturliga, kloka inrättningen, som hittills underhållit lifvet i dessa domstolars verksamhet; men fruktansvärdt skall det stora problemet af denna verksamhet icke lösas genom något stränghetens hjelpmedel, och förspillandet af det verksamma medlet vore således en oersättlig förlust. Huru litet som genom åtal eller något tvångsmedel kunde uträttas emot ett sådant förhållande, visar sig uppenbart, och dess afhjelpande vore ej att påtänka annor-

lunda, än att arbetet minskades genom domsagornas delning. Men denna utväg att minska arbetet skulle allt framgent blifva ganska bekymmersam, då efterhand allt flera ansökningar derom vore att förvänta, i följd af vexande folkmängd och förmögenhet samt allt mer invecklade industriella förhållanden, hvilka alla samfäldt bidraga att öka lagskipningens sysselsättningar. I stället att alla förändringar härutinnan hittills icke vållat någon olägenhet i detta afseende, och den mera sysselsatte landtdomaren aldrig klagat, att han vore vanlottad; skulle då vid dessa befattningar, vida mer än vid någon annan af statens tjenster, upkomma en orolig täflan att få löner och göromål jemkade, till afhjelpande af ouphörligen återkommande ojemnheter, och nya statsanslag för Justitie-departementet alltjemt blifva oundvikliga".

Granskar man nu närmare beskaffenheten af alla dessa med sportelsystemet förenade olägenheter och fördelar, så lärer man finna, att, under det de senare i allmänhet tillhöra systemet i och för sig, olägenheterna deremot hufvudsakligast härflyta från det sätt, hvarpå detsamma blifvit hos oss anordnadt, företrädesvis derutinnan, att sportlerna äro beräknade, icke allena till betäckande af de med domsageförvaltningen förbundne utgifter, utan derutöfver såsom den enda, eller åtminstone väsentliga källan till häradshöfdingarnas egen aflöning. Vore detta icke förhållandet, så kunde t. ex. den oproportionerligt höga lösen för fastebref och, i vissa fall, äfven för bouptecknigar betydligt nedsättas och sålunda större jemnvigt mellan arbete och arbetets lön åvägabringas. Äfven vexlingarne i domarens aflöning skulle minskas; olikheten i inkomster de särskildta domsagorna emellan utjemnas; de enskildta rättsökande ej nödgas vidkännas upoffringar för embetsåtgärder, påkallade af det allmänna; angelägenheten att förbättra en föråldrad lagstiftning ej råka i strid med angelägenheten att uppehålla domarekårens ekonomiska sjelfständighet; och den för domarens anseende menliga föreställningen, att hans ekonomiska välfärd bjöde honom att fika efter sportler, af sig sjelf förfalla.

Vid sådant förhållande hafva komiterade, som ansett fördelarne af sportelsystemet alltför stora att böra försakas och som följaktligen icke kunnat tillstyrka sportlernas fullkomliga afskaffande, trott sig finna lämpligaste lösningen af den dem förelagda fråga i antagande af den grundsats, att sportlerna, såvidt de erfordras såsom vederlag för de med domsageförvaltningen förenade kostnader, bibehållas, men i öfrigt afskaffas, och att häradshöfdingarnas egentliga aflöning deremot af statsmedel bestrides.

I tvänne hänseenden är dock, i komiterades tanke, en modifikation af denna grundsats nödig, nämligen dels deruti att kostnaderna för resor till och gästning vid de lagtima tingen undantagas från de förvaltningsomkostnader, som skulle medelst sportler gäldas, och dels deruti, att de s. k. extra sportelinkomsterna, såsom af gravationsbevis, stämningar, syneförrättningar o. s. v., fortfarande hänföras till de medel, hvarmed domarens egen aflöning skall bestridas.

Räknades tingsresor och tingsgästning till de allmänna förvaltningsomkostnaderna och bestämdes i följd deraf sportelsatserna till de högre belopp, som erfordrades för att betäcka äfven utgifterna för desamma, så skulle jemväl de häradshöfdingar, som bodde å tingsstället och för ifrågavarande ändamål ej behöfde vidkännas alls någon utgift, likväl åtnjuta denna

förhöjning och den, hvars resor vore färre och kortare, erhålla lika stor ersättning, som den hvilken hade att färdas vida större väglängd.

Hvad åter de extra sportelinkomsterna angår, så eger med dem det särskilda förhållande rum, att de mest betydande och ansvarsfulla bland de göromål, hvarför nämnde inkomster utgöra vederlag, nämligen upsättande af gravationsbevis och andra intyg af domareembetet, nästan uteslutande måste af domaren sjelf ombestyras. Såsom ersättning för arbetsbiträde kan, då sådant i allmänhet ej blifvit begagnadt, lösen för dylika handlingar således ej anses, utan måste principielt räknas till de inkomster, som utgöra domarens egen aflöning.

Oafsedt detta, finnas emellertid äfven praktiska skäl, som tala för det ifrågasatta undantaget. Det är nämligen uppenbart, att om jemväl de extra inkomsterna inberäknades bland de sportler, hvarmed förvaltningsomkostnaderna skulle bestridas, men sportelsumman ej finge öfverskrida summan af de verkliga kostnaderna, en så mycket större nedsättning i de nuvarande sportelsatserna måste ske. Af det förslag i detta syfte, som blifvit inom komitéen framställdt, har visat sig, att denna nedsättning skulle blifva så stor att, i åtskilliga fall, icke allena den vigtiga fördel af sportelsystemet, som ligger i dess förmåga att mana domaren till fullgörande af sina skyldigheter såsom expeditionshafvande, skulle förloras, utan domaren till och med understundom finna sin uträkning vid att i det längsta åsidosätta desamma. Detta gäller företrädesvis gravationsbevisen, för hvilka den nu bestämda lösen är så ringa, att dess nedsättande till hälften, såsom nödigt torde vara derest ifrågasatta grundsats skulle följas, icke skulle stå i rimligt förhållande till det besvär och det ansvar, hvarmed utfärdandet af dessa vigtiga expeditioner är förenadt.

En annan praktisk olägenhet af de extra sportelinkomsternas hänförande till de medel, hvarmed förvaltningskostnaderna skola betäckas, förefinnes jemväl deruti, att dels expeditionstaxan måste, särskildt för Häradsrätterna, undergå vida större förändring än eljest vore behöfligt, och sålunda skillnaden mellan förhållandena å land och i stad ytterligare ökas, dels ock en hel mängd nya slag af stämpelpapper anskaffas, såvida statsverket skulle, såsom vederlag för den till häradshöfdingarna anslagna kontanta lön, medelst stämpelpapper upbära skillnaden emellan den nedsatta lösen och den nuvarande. Endast för gravationsbevis, som nu draga en lösen af 2, 3, 6, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19 eller 20 R:dr, komme alltså att erfordras tolf nya slag af skrifkartor, ty då gravationsbevisen ej införas i några minnesböcker, icke heller renoveras, lärer omsorgen om nödig kontroll ej tillstädja att de förses endast med biläggningskartor.

Hvad härefter angår den af Riksdagen jemväl väckta fråga om indragning af de till vissa häradshöfdingar anslagna boställen, i hvilken fråga Kammarkollegiet och vederbörande Hofrätter redan afgifvit underdåniga utlåtanden, inhemtas af de till komiterade öfverlemnade handlingar: att af de 103 häradshöfdingarne i riket endast 56 hafva boställen åt sig anslagne; att dessa boställen, hvilka äro i korthet beskrifna uti en Kammarkollegiets utlåtande bilagd förteckning, utgöra tillhopa 60⅝ mantal och 8 lägenheter utan åsatt mantal; att deras taxeringsvärden för år 1867 upgått till 1,530,010 R:dr; att 5 boställen äro belägna utom de domsagor,

domsagor, till hvilka de höra; att endast 8 boställen brukas af vederbörande indelningshafvare och att återstående 48 äro utarrenderade, antingen med Kongl. Maj:ts tillstånd för viss bestämd längre tid eller ock utan sådant tillstånd för tid, som i intet fall kunnat utsträckas utöfver den ovissa, under hvilken upplåtaren eger dispositionsrätt öfver sitt boställe. *Kammarkollegiet* har funnit boställenas bibehållande i allmänhet vara menligt, ej mindre för tjensternas behöriga utöfning, än ock för häradshöfdingarne sjelfve och för staten. Detta omdöme har kollegiet grundat på följande skäl: att då tjenstemän, hvilka, såsom de ifrågavarande, hafva trägna tjenstegöromål, måste dela sin tid emellan dessa och skötseln af ett icke sällan vidsträckt jordbruk, skulle tjenstegöromålen derigenom komma att i större eller mindre mån eftersättas; att om häradshöfding, såsom ofta torde vara fallet, vid boställes emottagande saknade erforderliga insigter i landtbruksskötseln samt dessutom nödsakades att, i anseende till otillräckligheten af de så kallade laga husen, låta uppföra nya eller tillhandla sig redan befintliga öfverloppshus, äfvensom att förskaffa sig de för jordbruket behöfliga inventarier, kunde han härigenom lätteligen bringas på ekonomiskt obestånd, hvilket åter måste hafva ett skadligt inflytande på tjenstens handhafvande; att, genom boställenas utarrendering för kronans räkning, desamme antagligen komme att skötas af personer, hvilka egde större insigter i jordbruket och tillika kunde häråt egna en mera odelad uppmärksamhet; samt att, om boställena på längre tid bortarrenderades, arrendatorerne lättare vore i tillfälle att nedlägga kostnader på jordens upodling och förbättring samt derigenom bringa boställena till högre värde än då de utarrenderades af boställsinnehafvarne på några få år eller under deras ovissa tjenstetid eller ock af dem sjelfve under eget bruk innehades. Att nära hälften af häradshöfdingarne sakna boställen och att af de 56 boställen, som finnas, blott 8 af innehafvarne sjelfve brukas, vore omständigheter, som, i kollegiets tanke, ådagalade, att i och för embetets utöfning boställe för en häradshöfding icke vore ovilkorligen nödvändigt; och har kollegiet, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, tillstyrkt, att häradshöfdingeboställena måtte varda till statsverket indragna, för att, i likhet med redan indragne boställen, för statsverkets räkning utarrenderas. Beträffande frågan, huruvida från denna allmänna regel undantag borde för ett eller annat boställe ega rum har kollegiet yttrat, att då till stöd för ett så beskaffadt undantag icke torde kunna anföras andra skäl än antingen en för handen varande nära oöfvervinnerlig svårighet för en häradshöfding att inom domsagan annorstädes än å bostället erhålla tjenlig bostad, eller ock att häradsboerne å bostället åt sin domare uppfört boningshus eller å bostället eller i dess närmaste grannskap byggt sitt tingshus, syntes alla boställen kunna utan undantag till statsverket indragas, så vida för häradshöfdingens eller häradets räkning afsöndring finge ske af den jordrymd, som för bostads- eller tingshusen erfordrades, hvarom, i händelse af behof, förbehåll kunde göra vid boställes utarrendering. *Svea Hofrätt samt Hofrätten öfver Skåne och Blekinge* hafva, med tillkännagifvande, att vederbörande häradshöfdingar inom desse Hofrätters domvärjo ej kunde anses sakna utväg att annorstädes, än å nu varande boställena, erhålla lämpliga bostäder, jemväl tillstyrkt indragning till statsverket af alla häradshöfdingeboställen, hvaremot *Göta Hofrätt* ansett sådan indragning böra ifrågakomma endast för de boställen, som äro olämplige till bostäder åt häradshöfdingarne, samt hemställt, att följande boställen, nämligen 1 mantal Stora Yxhult i Finspånga läns domsaga, 1 mantal Bärby i Vestra Hisings härad, 1 mantal Kragenäs i Tanums härad, 1 mantal Wassmolösa i Södra Möre härad,

och 1 mantal Lundegård på Öland, hvilka af nu varande indelningshafvare bebos, äfvensom 1 mantal Normlösa i Wifolka härad, 1 mantal Näs på Oroust och 1 mantal Hvetlanda i Östra härad, desse sistnämnde tre boställen hörande till domsagor, inom hvilka svårighet skulle förefinnas för häradshöfdingarne att skaffa sig annan bostad, måtte såsom boställen åt dem bibehållas.

Lika med Kammarkollegiet anse komiterade sig böra tillstyrka indragning till statsverket af alla häradshöfdingeboställen, äfvensom komiterade finna det vara lämpligt och billigt att, om tingslag byggt sitt tingshus eller bostad åt domaren å boställes ägor, det medgifves tingslaget att hafva desse hus qvarstående för dermed afsedde ändamål; men att, enligt kollegiets anvisning, tillåta jordafsöndring från boställe till tomtplats för åbyggnad, som är nu varande innehafvares enskilda egendom, synes deremot ej vara gagneligt. En sådan afsöndring kunde nedtrycka arrendet på bostället och den förutsätter dessutom för häradshöfdingen en underhålls- och byggnadsskyldighet, som, utan sammanhang med jordbruk, torde för honom blifva allt för betungande. Det kan emellertid icke bestridas att häradshöfding, som på boställe har honom enskildt tillhörig åbyggnad, eller som åt sig undantagit bostad eller andra förmåner, då boställe med Kongl. Maj:ts tillstånd utarrenderats, skulle blifva lidande på indragningen, om den med stränghet genomfördes. På det att sådant må kunna undvikas torde statsverket böra mot lösen öfvertaga så kallade öfverloppshus, derest de befinnas för bostället, om ej nödvändiga, dock nyttiga. Detta medförde en ringa upoffring, då antagligt är, att boställe betingar högre arrende, om öfverloppshus, som kunna till häradshöfding eller annan uthyras, få qvarstå. Äfven synes staten böra respektera sådant i arrendekontrakt uptaget undantag, som det omnämnda.

Sex boställen, anslagne till domsagor, hvilkas nu varande innehafvare icke på grund af vilkor i fullmakterna äro underkastade lönereglering, torde icke kunna indragas under nu varande häradshöfdingars tjenstetid. Desse boställen äro ¾:dels mantal Skogs i Gotlands södra härad, 1 mantal Kalf i Sunnerbo härad, ¾ mantal Svansjö med qvarn och ¼ mantal Prestetorpet i Marks härad, samt 1 mantal Brötegården och ¼ mantal Hamnebacka i Valbo härad. Öfrige boställen deremot böra, såsom här nedan närmare utvecklas, kunna indragas redan under nu varande innehafvares tjenstetid, men då, ifall att häradshöfdingar, som sjelfve öfvertagit brukningen af sina boställen, finge sig ålagdt att under tjenstetiden afstå från brukningen, sådant komme att verka en svår rubbning i deras ekonomiska anordningar och beräkningar samt kunde föranleda betydliga af dem icke förskyllade förluster, synas billighet, rättskänsla och statens värdighet bjuda, att det lemnas desse häradshöfdingar öppet att för tjenstetiden behålla boställena, emot behörigt afdrag på den kontanta lönen. De boställen, som af häradshöfdingarne sjelfve brukas, äro, utom här ofvan nämnda ¾ mantal Skogs, sju, nämligen: 1¾ mantal Lindhof i Svartlösa härad, 1¼ mantal Husby med torpet Falsboda i Vendels tingslag, ⅞ mantal Alleqvia i Gotlands Norra härad, 1 mantal Wassmolösa i Södra Möre härad, 1 mantal Lundegård på Öland, 1 mantal Bärby i Vestra Hisings härad och 1 mantal Kragenäs i Tanums härad. Huruvida häradshöfdingen i Östra härad i Småland tagit sitt boställe 1 mantal Hvetlanda under eget bruk och bostället sålunda är att hänföra till de sist uppräknade hafva komiterade ej kunnat af tillgängliga handlingar inhemta.

Då komiterades förslag är byggdt derpå, att häradshöfdingarne skulle få upbära

viss lön af statsverket, komme naturligtvis att med detsamma försvinna de särskilda anslag, som under hvarjehanda titlar, nämligen boställsränta, boställsersättning, lön, tingsgästningspenningar, domarenäst och ersättning för mistade bötesandelar, nu utgå.

Efter att sålunda hafva angifvit grunderna för det förslag till reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner, komiterade här nedan framlägga, öfvergå de till redogörelse för detsammas detaler.

Vid upskattningen af de med domsageförvaltningen förenade kostnader hafva visserligen varit att tillgå upgifter, dock mestadels endast approximativa, från de flesta häradshöfdingar; men upgifternas ofullständighet, i förening med den olika beräkningen af kostnaderna för biträdens kost och lön, har nödgat komiterade att sjelfva söka bestämma beloppet af dessa omkostnader. De hafva dervid skattat kost och husrum för hvarje medhjelpare till 700 Riksdaler, lönen för renskrifvare till 300 Riksdaler och för de juridiska biträdena till belopp, varierande emellan 150 och 800 Riksdaler. Flera domare, företrädesvis bland dem som bo i städerna, hafva dock icke ansetts behöfva renskrifvare i hus och kost, iföljd hvaraf renskrifningskostnaden i vissa domsagor kunnat något nedsättas under hvad den skulle utgöra, derest ständig renskrifvare användes. De juridiska biträdenas antal äro beräknade efter domsagornas storlek och besvärlighet. För några få äro 3 sådana biträden anvisade. De flesta hafva ansetts ej behöfva mer än ett och för innehafvarne af de tre minsta domsagorna är hela kostnaden för juridiskt biträde uppskattad till endast 700 Riksdaler. Det har ej ansetts rådligt att lemna någon häradshöfding utan medel att, om ock endast tillfälligtvis, begagna sig af juridisk medhjelpare. De rättssökandes anspråk på utfående utan allt för lång väntan af begärda expeditioner torde nemligen kräfva, att äfven den domare, som under de tider på året då göromålen äro lindrigare kan reda sig ensam, deremot under de brådare tiderna har en medhjelpare hos sig, som ej blott bidrager till arbetets fortskyndande, utan ock, derest domaren får förfall, kan förordnas att uppehålla embetet.

Då komiterade bort bedömma förhållandena i och för sig, utan afseende på den ene eller andre nu varande ständige domarens större eller mindre arbetsförmåga, är naturligt att skiljaktighet i särskildta fall skolat upstå emellan komiterades upskattning af behöfligt arbetsbiträde och domrarnas upgifter å det biträde de användt. Skiljaktigheten är dock öfver hufvud taget ej synnerligen stor och torde, hvad särskildt angår de fall då komiterades upskattning är högre, till icke ringa del härflyta derifrån, att mången domare verkligen behöft mera biträde, än han under nuvarande löneförhållande haft råd att hålla sig, hvaraf utan tvifvel följt eller följer öfveransträngning, ledande slutligen till förstörd helsa och allt för tidig oförmåga att förvalta det besvärliga domareembetet.

Jemte kostnaderna för juridiskt biträde och renskrifning måste häradshöfdingarne äfven vidkännas sådana för resor till urtima ting och andra extra förrättningar i det allmännas intresse, för skrifmaterialer, dem komiterade upskattat till 1 à 200 R:dr efter hvarje domsagas storlek, samt ändteligen för resor till och gästning vid de lagtima tingen, när häradshöfdingen icke haft sin bostad å tingsstället. Vid upskattningen af denna sistnämnda kostnad hafva komiterade icke fäst sig vid läget af häradshöfdingarnes nuvarande bostad, utan beräknat ersättningen till det belopp, hvartill den skulle upgå, derest häradshöfdingen bodde på det för domsagans

innevånare och embetsförvaltningen i allmänhet beqvämaste stället eller vid något af tingställena, der flera sådane i domsagan finnas. Reseersättningen är, med undantag för lappmarksresorna, beräknad till 3 R:dr för mil, och dagtraktamentet, som i allmänhet uptagits blott för vistelsen å tingsstaden, ej för resetideu, till 10 R:dr sammanlagdt för domaren och hans skrifvare. För lappmarksresorna är ersättningen beräknad till det mindre belopp, vederbörande sjelfva upgifvit. Den olikhet, som förefinnes emellan komiterades upskattning och häradshöfdingarnas egna upgifter, härflyter antagligen, då upskattningen går till lägre belopp, derifrån, att häradshöfdingen beräknat skjutslegan från sitt mera aflägsna hemvist, och då den gått till högre, derifrån att skjutsersättning ej tillfullo beräknats, då vederbörande rest med egna hästar.

I expeditionstaxan äro föreslagna de förändringar: att lösen för fastebref och bouppteckningars inregistrerande ej vidare skulle beräknas efter egendomens värde, utan utgöra för hvart fastebref 1 R:dr och för hvarje boupteckning 50 öre; att någon lösen för andra och tredje upbuden ej skulle få beräknas, och att protokollslösen skulle nedsättas till 1 R:dr för första och 75 öre för hvart efterföljande ark; och hafva komiterade, vid bestämmande af dessa sportelsatser, haft för ögonen, ej blott angelägenheten att nedbringa de sammanlagda sportlerna till det belopp, som motsvarar förvaltningsomkostnaderna, utan äfven ändamålsenligheten deraf att hvarje särskild sportelsats kommer att stå i proportionerligt förhållande till kostnaderna för hvarje dermed belagd expedition.

Att döma af de uträkningar, som med ledning af de från häradshöfdingarna erhållna uppgifter å lösen för de 12 sista årens tingsexpeditioner blifvit inom komitén gjorda, har det förra syftet vunnits i anmärkningsvärdt hög grad, ehuru det är gifvet att då uträkningarne till en del måste grundas på approximativ beräkning, såsom i fråga om antalet ark i hvarje tingsexpedtion, sjelfva resultatet endast kan såsom approximativt anses. Med undantag för de domsagor der ovanligt talrika eller långa tingsresor medföra en särskild kostnad, motsvarar i allmänhet den lösen, som efter komiterades förslag framdeles blifver att beräkna, i det närmaste de förvaltningsomkostnader, som efter komiterades upskattning drabba innehafvarne af hvarje särskild domsaga. För några få domsagor, nämligen Gotlands norra och södra, vestra Helsinglands, Viske och Fjäre, Oroust och Tjörns, norra Vadsbo, vestra Göinge samt Färs och Frosta, har den upskattade lösen med några hundra, i den sistnämnda med närmare tusen Riksdaler öfverstigit den beräknade förvaltningskostnaden, under det att den för andra med mindre belopp understigit nämnde kostnad. Skillnaden har emellertid ingestädes varit af den beskaffenhet att den synts komiterade böra föranleda afvikelse för någon viss domsaga från ett system, som i allmänhet visar sig tillfredsställande.

I fråga om sportelsatsernas jemförlighet med det arbete med hvarje expedition, som skulle betalas, hafva komiterade väl ej att åberopa stödet af några uträkningar, men tror sig likväl kunna antaga, att någon väsentlig anmärkning i detta afseende ej skall kunna af den sakkunnige göras. Emellertid anhålla komiterade att, särskildt med afseende å den föreslagna protokollslösen, få fästa upmärksamhet derå, att renskrifningskostnaden redan mångenstädes blifvit förhöjd till 50 öre för hvart fullskrifvet ark samt att förhandlingarne i de flesta mål, nämligen alla som skola antecknas i de så kallade småprotokollen och flera af dom-

boksmålen, skola afskrifvas i de renoverade exemplar af minnesböckerna, som till Hofrätterna insändas.

Den olikhet i förhållandena å land och i stad, som skulle blifva en följd af ifrågavarande, endast för Häradsrätterna afsedda, förändring i expeditionstaxan, behöfver ej medföra någon olägenhet för de rättsökande, om saken så ordnas, att den del af lösen, som kommer att frångå häradshöfdingarna, istället debiteras såsom stämpladt papper. För de belopp, som erfordras för fastebref och bouppteckningar, finnas redan biläggningskartor till erforderliga valörer att tillgå, och för protokollsutdragen erfordras endast nya skrifkartor å 1 R:dr 25 öre att användas till första och à 50 öre till andra arket.

Vid upskattning af de extra sportelinkomsterna hafva komiterade tagit till ledning dels antalet lagfarter och inteckningar, hvilka ofta föranleda utfärdande af gravationsbevis, dels antalet anhängiggjorda mål, hvaraf beloppet af stämningslösen beror, dels ock antalet brukningsdelar, äfvensom folkmängden i hvarje domsaga. Den kalkyl, som grundats på sammanställning af dessa faktorer, ger stöd för det antagande att de extra inkomsterna kunna upskattas ungefärligen efter samma måttstock som öfriga sportelinkomster, så att den domsaga, som i fråga om tingsexpeditioner visat sig stå högre, äfven står högre ifråga om extra inkomster. Det säger sig emellertid sjelft, att ingen kalkyl kan vara ofelbar i fråga om inkomster, hvilka så som de ifrågavarande bero af ytterligt skiftande och oberäkneliga förhållanden: så kunna t. ex. ett större antal konkurser af vidsträcktare omfattning, eller uptagandet samtidigt af åtskilliga amorteringslån, för ett år mångdubbla den vanliga inkomstsumman, hvilken ett annat år af andra lika tillfälliga omständigheter kan nedbringas långt under medeltalet. Lika litet kan någen afgörande vigt tillerkännas de resultat, som erfarenheten, vore den ock samlad en aldrig så lång tid, bringar i dagen. Det är också till en del af denna anledning komiterade icke tilltrott sig att fästa synnerligt afseende å häradshöfdingarnes i allt fall mycket ofullständiga och enligt fleras egen antydan otillförlitliga upgifter i detta hänseende. En annan anledning är den, att komiterades begäran om upgifter å "extra inkomster" uppenbarligen blifvit af flera missförstådd, enär en del dit räknat t. ex. provision för såldt stämpelpapper och inkomster af hypotheksvärderingar eller sådant, som ej tillfaller häradshöfdingen såsom sportel för honom åliggande embetsåtgärd, utan såsom ersättning för frivilligt åtagna bestyr, under det att deremot andra efter all anledning förbisett hvarjehanda inkomsttitlar, hvilket visar sig bland annat deraf, att för en och annan domsaga alla de extra inkomsterna uptagits till en summa, föga öfverstigande inkomsterna af stämningar allena. Den af komiterade gjorda beräkning slår emellertid i det hela så ut, att slutsumman endast på ett par tusen Riksdaler skiljer sig från den slutsumma, hvartill de ifrågavarande inkomsterna efter häradshöfdingarnes upgifter upgå.

Komiterade öfvergå nu till den grannlaga frågan om beloppet af den aflöning, häradshöfdingarna böra för egen räkning upbära, sedan förvaltnings- och resekostnader blifvit ersatta.

Vid öfvervägande af denna fråga hafva komiterade bort taga hänsyn till, ej allena de löneförmåner som andra af staten lönade domare åtnjuta, utan äfven de för vårt land egendomliga förhållanden, hvilka göra det till en vigtig samhällsangelägenhet, att landtdom-

rarne aflönas så, att män med framstående duglighet finna sin uträkning vid att eftersträfva dessa befattningar, de mest besvärliga af alla domaresysslor.

Om ordföranden i underdomstolen på landet gäller ej blott hvad som gäller om domare i allmänhet, eller att man fåfängt söker bygga land med lag, om icke de, som äro satta att tillämpa lagen, äro sjelfständige och oberoende, äfven i ekonomiskt hänseende. Den okontrollerade ställning landtdomaren intager, ej endast såsom den ende lagfarne i Rätten och således så godt som ensam beslutande, utan äfven såsom protokollsförande och expeditionshafvande, göra det af ytterligare vigt, att hans ekonomiska vilkor så tillgodoses, att han ej utsättes för frestelsen att, genom lycksökeri eller ännu sämre medel, söka förbättra sin ställning. Äfven den omständighet, att den första praktiska öfning, som den nyblifne juristen skall förvärfva sig, nästan uteslutande står att vinna vid Häradsrätterna, gör det angeläget, att dessas ordförander icke, i följd af allt för knapp aflöning, nödgas stänga sin skola för de juridiska lärjungarne, hvilka under början af sin bana sällan kunna göra något gagn, motsvarande kostnaden för deras underhåll.

Men äfven om man lemnar utan afseende denna sida af saken, fordrar den regel, att embetsmannens lön bör stå i förhållande till hans ansvar och möda, att ifrågavarande embetsmän väl aflönas. Det ansvar, ledamoten af den kollegiala domstolen delar med flera kamrater, får Häradsrättens ordförande ensam upbära. Detta ansvar äro desto tyngre, som göromålen äfven i de minsta domsagor äro så många och mångartade, att häradshöfdingen sjelf ej medhinner dem alla. Han måste således använda oansvariga biträden; af hvilkas noggrannhet och ordentlighet hela hans välfärd kan bero, enär det är för honom hardt när omöjligt att kontrollera allt. Den omständigheten att han dömer i första instans minskar ej det anspråk på lagkunskap och skarpsinne, som man eger att ställa på alla domare utan undantag. Snarare är anspråket på honom större, eftersom det åligger honom att afgöra sakerna i första hand, utan ledning af föregående domslut och utan tillfälle att samråda med insigtsfulla embetsbröder. Han har derjemte ett åliggande, hvarifrån ej blott ledamöterne i öfverrätterna utan äfven de flesta ledamöter af underdomstolarne i städerna äro befriade och på hvars samvetsgranna fullgörande ofta nog målens utgång beror, nämligen desammas utredande från början till slut; hvartill kommer den särskilta förpligtelsen att sjelf vara protokollsförande och expeditionshafvande, i sistnämnde egenskap äfven i viss mån statens uppbördsman, enär det åligger honom, vid embetsmannaansvar, att kontrollera det statens inkomst af stämpelpapper ej olagligen förringas eller undansnillas. Utöfver sina embetspligter är häradshöfdingen derjemte mångenstädes, der tillfälle att rådfråga andra jurister saknas, ofta nödsakad att gå allmänheten tillhanda med råd och dåd, ett lika lönlöst som tidsödande besvär, hvilket dock en välvillig man ej gerna undandrager sig.

Det var antagligen behjertandet af nu anmärkta förhållanden, som i fordna dagar verkade derhän, att man lät sig angeläget vara att gifva häradshöfdingarne en i ekonomiskt hänseende mycket framstående ställning, och ganska visst är, att om den förändring till ett sämre, som under senare tider på många ställen inträdt, icke med allvar motarbetas, samhället kommer att deraf lida på mångahanda sätt. För utmärktare förmågor, icke minst bland jurister, finnas nu förtiden vida mera lockande utsigter, än som erbjudes den, hvilken efter en dyr akademisk kurs beträder den bana, som leder till en föga inkomstbringande domsaga, den han i bästa fall kan hoppas uppnå först vid 40 års ålder eller ännu senare,

efter det han ditintills nödgats arbeta såsom enskildt biträde åt än den ena, än den andra domaren mot en aflöning, som i många fall knappast upgår till våra dagars dränglöner. I afseende å befordringsväsendet är det nämligen så ställdt, att de jurister, som mera uteslutande tjenstgöra på landet, mycket sällan hafva att förvänta den tidigare befordran inom Justitierevisionen eller Hofrätterna, som vanligen endast kommer dem tillgodo, hvilka från början egnat sig åt tjenstgöringen inom dessa verk.

Öfverväger man alla dessa förhållanden och dertill besinnar, att häradshöfdingarna icke, såsom de flesta andra domare, åtnjuta någon semester eller, derest de af sjuklighet eller ålderdom blifva urståndsatta att sjelfva förvalta sitt embete, hafva att påräkna ringaste bidrag af staten till vikaries aflönande, så lärer det ej kunna förnekas, att hänsynen ej mindre till de billiga anspråken af dem, som lönlöst offrat sina bästa år för att bereda sig till det ansvarsfulla kallet såsom landtdomare, än äfven samhällets välförstådda intresse påkallar en väsentlig förbättring i de förhållanden, som, företrädesvis genom den långt drifna domsageklyfningen, på senare tider inträdt. Ännu finnas visserligen ej få häradshöfdingar, som hafva ej blott tillräcklig, utan öfverflödig inkomst, men många åter hafva den så knapp, att det verkligen må väcka förundran, att den på senare tider ej alldeles exempellösa skandalen, att konkursdomaren sjelf gör konkurs, ej oftare inträffat.

Genom att till skäligt belopp höja de svagast aflönade häradshöfdingarnes inkomster behöfver i allt fall staten ej göra någon synnerlig upoffring, ty — såsom nedan utrönes — i det närmaste tillräckliga medel blifva att tillgå genom att nedbringa de alltför rikligt gynnades aflöning till måttliga proportioner.

Att fixera den siffra, som utgör passande aflöning för en embetsman, är i allmänhet svårt, och ännu svårare är det, då fråga är om embetsmän i den egendomliga ställning, som häradshöfdingen intager både såsom domare och chef för ett vidlyftigt kansli, hvilket han sjelf antager och för hvars görande och låtande äfven han sjelf ensam ansvarar. En siffra måste emellertid bestämmas och komiterade hafva, efter noggrannt öfvervägande, stannat i den mening att 5,500 R:dr, deraf de 500 Riksdalerna torde åtgå till skatter och tvungna pensionsafgifter, är den minsta aflöning en häradshöfding bör åtnjuta. Detta belopp är så måttligt tilltaget, att ej blott ordförandena utan äfven ledamöterna af underdomstolarne i många städer aflönas högre, fastän deras befattningar väl i allmänhet icke kunna, i afseende å besvär och ansvar, med landtdomarens i någon mån jemföras. Den angifna summan är dock i komiterades tanke tillräcklig endast för innehafvare af de minsta domsagorna. Det större ansvaret, det mera intensiva arbetet och den ökade omsorg vid ledningen af ett vidlyftigare kansli, som åtföljer förvaltningen af en större domsaga, i förening med angelägenheten att dugliga kandidater finnas äfven till de besvärligare domsagorna, hafva föranledt komiterade att föreslå en stigande aflöningsskala. De hafva för sådant ändamål hänfört domsagorna under vissa löneklasser. I afseende å lönerna inom de särskilda klasserna föreslås, att för första klassen sammanlagda aflöningsbeloppet skulle blifva 5,500 R:dr, deraf 5,000 i statsanslag, för den andra 6,000 R:dr, deraf äfven 5,000 i statsanslag, för den tredje 6,500 R:dr, deraf 5,500 R:dr i statsanslag, för den fjerde 7,000 R:dr, deraf jemväl 5,500 i statsanslag, för den femte 7,500 R:dr, deraf 6,000 R:dr i statsanslag och slutligen för den sjette 8,000 R:dr, deraf äfvenledes 6,000 R:dr i statsanslag; kommande efter komiterades beräkning den del af aflöningen, som ej utgår i statsanslag, att istället upbäras genom de extra sportel-

inkomsterna, hvilka ansetts kunna upskattas: i domsagor af första klassen till 500, i andra och tredje till 1,000, i fjerde och femte till 1,500 och i den sjette till 2,000 R:dr. I statsanslag skulle fyratioen häradshöfdingar få upbära 5,000, fyratiosju 5,500 och femton 6,000 R:dr en hvar.

Vid bestämmandet af dessa lönebelopp hafva komiterade icke tagit synnerlig hänsyn till de för det närvarande så ovanligt högt uppdrifna priserna på nästan alla lifsförnödenheter, hvilka ju möjligtvis kunna, åtminstone i någon mån, nedgå igen. Hvad deremot, särskildt vid bestämmandet af lönebeloppet för innehafvarne af de större domsagorna, bort vinna afseende är den omständigheten, att den föreslagna lönesumman visserligen icke alltid kan påräknas såsom en gifven behållning. Äfven med den inskränkning i sportelsystemet, som blifvit föreslagen, blifva nämligen häradshöfdingarne fortfarande underkastade äfventyret af vexling i inkomster och utgifter, visserligen ej så stor som nu, men dock tillräckligt stor för att tidtals åstadkomma en märkbar skillnad emellan de verkliga förvaltningsomkostnaderna och de sportler, hvarmed desamma skulle betäckas. Obemärkt har ej heller bort lemnas, att anledningar förefinnas till det antagande, ej blott att priserna på arbetsbiträde allt fortfarande komma att stiga, än äfven att häradshöfdingarnes besvär och omkostnader komma att i en snar framtid betydligt ökas, dels genom öfverflyttande till allmänna domstolarnes behandling af hvarjehanda i administrativ väg hitintills handlagda mål och dels, samt i ännu högre grad, genom införande af hypotheksböcker, en institution, som väl knappast i något land kostar så ringa, som den kommer att kosta här, derest expeditionslösen för lagfarter och inteckningar nedsättes så, som komiterades förslag innehåller.

Såsom hufvudsaklig ledning vid domsagornas hänförande under ena eller andra löneklassen hafva komiterade begagnat, förutom de uplysningar om göromålens storlek och beskaffenhet, som framgå af häradshöfdingarnes sportelupgifter, de i bifogade tabell N:o 1 åberopade statistiska berättelser rörande folkmängd samt antalet afgjorda mål i allmänhet och gröfre brottmål isynnerhet; och ehuru det visserligen är möjligt, till och med sannolikt, att i ett eller annat fall misstag blifvit begångna, våga dock komiterade antaga, att desamma ej skola vara af synnerlig betydelse, helst hela skillnaden emellan hvart och ett af de föreslagna lönebeloppen ej upgår till mer än 500 Rdr och för öfrigt utjemnas genom afdragen för de extra sportelinkomsterna, hvilka blifva större i den mån lönebeloppet stiger.

I afseende å den financiella delen af frågan visar sig det tillfredsställande resultat, att fastän omkring halfva antalet af rikets häradshöfdingar skulle få sina vilkor förbättrade och samtlige komma att påräkna, väl ej en riklig, men dock anständig bergning, statsverket dock icke behöfver göra någon synnerlig upoffring, enär tillskottet från de domsagor, hvilkas innehafvare nu hafva öfverflödig inkomst, ungefärligen motsvarar anslagsbehofvet för de domsagor, som lemna en alltför ringa aflöning.

Kalkylen

Kalkylen gestaltar sig nämligen sålunda:

Statsverket till godo:

Inkomst af boställena	81,905 Rdr
De till häradshöfdingarne nu utgående boställsräntor, boställsersättning, löner, tingsgästningspenningar och ersättning för domarenäst . . .	29,936 „
äfvensom ersättning för mistade bötesandelar	6,022 „
samt den ökade inkomst af stämpelpapper, som motsvarar den expeditionslösen, hvilken genom föreslagna nedsättningen i expeditionstaxan skulle frångå häradshöfdingarne. Sammanlagda beloppet af lösen för tingsexpeditioner, om hvilka endast fråga är, upgår efter medelberäkning för de tolf sista åren till 769,060 Rdr. Då derifrån afdrages hvad häradshöfdingarna fortfarande skulle få upbära, såsom vederlag för förvaltningsomkostnader, beräknadt till 317,000 Rdr, så återstår att i stämpelpapper debiteras	452,060 „
S:a	569,923 Rdr.

Statsverket till last:

Löner till 41 häradshöfdingar à 5,000	205,000	
„ „ 47 „ à 5,500	258,500	
„ „ 15 „ à 6,000	90,000	553,500 Rdr
samt ersättning för tingsresor		44,000 „
S:a		597,500 Rdr.

Ehuru denna kalkyl utvisar en förlust för statsverket af 27,577 Rdr, oberäknade kostnaderna för stämpelpapperets tillverkning och försäljning, kan emellertid med visshet antagas, att när regleringen blifvit genomförd, icke allena förlusten kommer att godtgöras, utan statsverket tillskyndas en betydlig vinst, dels i följd deraf att boställsafkastningen kommer att stiga, då boställena för längre tid utarrenderas, och dels i följd af den ökade inkomst af stämpelpapper som uppkommer derigenom att, derest lagfart äfven med arfsfång till fast egendom påbjudes, den fastebrefslösen motsvarande afgiften till största delen tillfaller staten, i stället för domaren.

I fråga om nuvarande häradshöfdingars skyldighet att underkasta sig blifvande reglering, hafva komiterade från Kongl. Justitie-statsexpeditionen erhållit den upplysning, att sex häradshöfdingar, näml. B. W. Hessle, C. R. Kökeretz, D. Fehrman, L. O. Boström, J. A. Tornérhjelm och G. A. Montén, innehafva å sina domsagor fullmakter utan vilkor, men att alla öfriga häradshöfdingar i fullmakterna tillförbundits att underkasta sig de förändringar i afseende å aflöning, som kunde följa af förändrad löneregler ing. Fullmakterna lyda näml. så, att vederbörande tillförsäkrats den lön och öfriga förmåner, som vid utnämningstiden enligt stat och författningar tillkommo resp. tjenster, intill dess lönevilkoren "i anledning af väckt fråga om förändrad löneregler ing för domare" (eller, såsom det i andra fullmakter lyder: "i följd af en allmän löneregler ing för domare") kunde blifva annorlunda bestämda.

Att de med dylika vilkorliga fullmakter försedda tjenstinnehafvare måste åtnöjas med den föreslagna förändringen i lönevilkor, lärer finnas obestridligt, hvaremot lika obestridligt

torde vara, att de, som utan vilkor att underkasta sig lönereglering tillträdt sina embeten, äro berättigade att åtnjuta ersättning för hvad de genom regleringen möjligen kunna förlora i de inkomster, som vid deras utnämning voro att påräkna. Denna ersättning synes böra bestämmas till belopp motsvarande skillnaden emellan den uppgifna medelinkomsten efter nuvarande aflöningsmetod och den inkomst, som efter regleringen blir att påräkna. En sådan skillnad till tjensteinnehafvarnes förlust upstår dock endast för häradshöfdingarne Kökeritz, Fehrman, Tornérhjelm och Montén. Den nuvarande bruttoinkomsten af deras domsagor öfverstiger den inkomst, som efter regleringen blir att påräkna, med de belopp, som utvisas af följande tablå:

		Nuvarande inkomst.	Blifvande inkomst.
Gotlands södra	domsaga	8,765 Rdr	8,100 Rdr
Halmstads m. fl. härads	„	11,712 „	10,000 „
Sunnerbo	„	14,604 „	11,500 „
Nordals m. fl. härads	„	12,990 „	11,900 „

Bland de häradshöfdingar, som måste nöja sig med regleringen, komma flera att mista större eller mindre del af de inkomster de hitintills kunnat påräkna; och för dem, som sålunda göra en större förlust, kan det visserligen blifva bekymmersamt att helt plötsligt se sina ekonomiska beräkningar rubbade. Om nu också detta förtjenar att behjertas och ett deraf vålladt alltför känbart lidande att afhjelpas, lärer andra utvägar dertill finnas, än att uppskjuta en af så trängande behof påkallad reform, som den nu ifrågavarande.

Till sist böra komiterade anmäla att de, till jemförelse med det förslag till reglering af häradshöfdingarnes aflöning komiterade för sin del omfattat såsom det lämpligaste, ansett sig böra uprätta jemväl ett annat *(Bilaga litt. A.)*, byggdt på grunder, närmare öfverensstämmande med de nu gällande. Äfven efter detta förslag skulle boställena indragas till statsverket och nu utgående särskilta anslag försvinna, men expeditionstaxan undergå förändring endast i afseende å fastebref, upbudsbevis, bouppteckningar och lösen för utdrag af förmynderskapsprotokollet. Hufvudsakliga anledningen, hvarför komiterade ansett sig böra utarbeta jemväl detta förslag, är den, att de föreställt sig möjligheten deraf, att man kunde finna betänkligt att med ens allt för mycket bryta med ett system, som hitintills visat sig på ett tillfredsställande sätt hålla i gång det vidlyftiga arbetsmaskineriet vid Häradsrätterna, samt att införa olika bestämningar om protokollslösen vid landt- och stadsdomstolar. I betraktande häraf och af hvad förut i detta betänkande är anfördt om fördelarne af sportelsystemet har också en af komiterade, justitieombudsmannen Fröman, velat hafva här antecknadt, att han helst omfattat sist berörda förslag, ehuru han, då han blifvit ensam om denna mening, slutit sig till det bland de öfriga förslagen, som står hans omförmälda åsigt närmast, eller det som härnedan följer:

Förslag till reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner.

1.

Till statsverket indrages, efter laga fardag, alla till häradshöfdingar anslagna boställen, så ock boställsräntor och kontanta medel, af hvad beskaffenhet de vara må, dock med iakttagande

a) att vederbörande indelningshafvare ega att, om de så önska, under sin återstående tjenstetid innehafva nedannämnda boställen, emot utfördt afdrag å det statsanslag, som skulle en hvar tillkomma, nämligen:

	Afdragets belopp
Skogs, $\frac{3}{4}$ mantal i Gotlands södra härad	675 Rdr
Kalf, 1 mantal i Sunnerbo härad	522 „
Svansjö, $\frac{3}{4}$ mantal med qvarn, och *Prestetorpet*, $\frac{1}{4}$ mantal i Mark . .	635 „
Brötegården, 1 mantal och *Hamneboda*, $\frac{1}{4}$ mantal i Walbo härad . .	1,500 „
Lindhof, $1\frac{3}{4}$ mantal i Svartlösa dito	3,200 „
Husby, $1\frac{1}{4}$ mantal, med torpet *Falsboda*, i Vendels tingslag	1,215 „
Allequia, $\frac{7}{8}$ mantal i Gotlands norra härad	1,500 „
Wassmolösa, 1 mantal i Södra Möre dito	1,260 „
Lundegård, 1 mantal på Öland	500 „
Bärby, 1 mantal å Westra Hisingen	2,000 „
Kragenäs, 1 mantal i Tanums härad	1,250 „
samt *Hvetlanda*, 1 mantal i Östra härad, derest innehafvaren tagit detsamma under eget bruk	840 „

b) att der boställe blifvit med Kongl. Maj:ts tillstånd utarrenderadt och i arrendekontraktet häradshöfding förbehållits rätt till bostad eller andra förmåner, han eller hans efterträdare bibehålles dervid under arrendetiden;

c) aft staten, då den af häradshöfding eller häradshöfdings sterbhus öfvertager boställe, som af häradshöfdingen ditintills eller vid dödsfallet beboddes, efter värdering vid laga syn jemväl öfvertager sådana å bostället befintlige indelningshafvaren tillhörige åbyggnader, som af synerätten anses vara för bostället nyttiga; och

d) att vederbörande tingslag förbehålles rätt att, utan annan afgift än den som möjligen nu kan erläggas, till tingsplats och bostadslägenhet för domaren fortvarande använda hvad nu af boställets mark för sådant ändamål begagnas.

2.

Nu gällande expeditionstaxa undergår hvad Häradsrätterne och häradshöfdingarne beträffar, den ändring, att lösen nedsättes: för fastebref till 1 Rdr; för bevis om boupteckning inlemnande och inregistrerande till 50 öre; samt för protokoll, ehvad det innefattar beslut eller icke, äfvensom för resolution och utslag, då de ej utfärdas i form af protokollsutdrag, till 1 Rdr första och 75 öre hvart efterföljande ark.

3.

Häradshöfdingarne aflönas dels medelst statsanslag och dels med de sportler som öfverstiga förvaltningskostnaderna ("extra sportler"). Domsagorna hänföras under sex löneklasser, med beräknad aflöning för domsaga i första klassen till 5,500, i andra till 6,000, i tredje till 6,500, i fjerde till 7,000, i femte till 7,500, i sjette till 8,000 Rdr. Derjemte tillerkännes vissa häradshöfdingar ersättning af statsverket för resor till och gästning vid de lagtima tingen, ("ersättning för tingsresor"), hvilken ersättning dock kan minskas i den mån sammanslagning af tingslag eller andra förhållanden dertill föranleda. De särskilda statsanslagen till lön och ersättning för tingsresor samt beloppen af de såsom lönefyllnad beräknade extra sportler, äfvensom den expeditionslösen, hvilken beräknas såsom vederlag för förvaltningsomkostnaderna, utvisas af följande tablå:

Domsaga:	Löneklass.	Statsanslag.			Extra sportler, beräknade såsom lönefyllnad.	Lösen af tingsexpeditioner, beräknad till förvaltningsomkostnaderna.
		Lön.	Ersättning för tingsresor.	Summa.		
		R:dr.	R:dr.	R:dr.	R:dr.	R:dr.
1. Norra Roslags	2	5000	800	**5800**	1000	2300
2. Mellersta Roslags	1	5000	100	**5100**	500	1800
3. Södra Roslags	3	5500	900	**6400**	1000	2500
4. Stockholms läns vestra	2	5000	400	**5400**	1000	2000
5. Södertörns	3	5500	400	**5900**	1000	2500
6. Upsala läns norra	3	5500	1200	**6700**	1000	2900
7. » » södra	1	5000	600	**5600**	500	1700
8. » » mellersta	2	5000	500	**5500**	1000	2100
9. Kungadömets	4	5500	1200	**6700**	1500	3100
10. Lifgedingets	2	5000	500	**5500**	1000	2200
11. Gottlands södra	2	5000	—	**5000**	1000	2100
12. » norra	2	5000	—	**5000**	1000	2100
13. Östersysslets	3	5500	500	**6000**	1000	3400
14. Mellansysslets	1	5000	200	**5200**	500	2100
15. Södersysslets	6	6000	600	**6600**	2000	5100
16. Fryksdals	4	5500	300	**5800**	1500	3100
17. Jösse	2	5000	300	**5300**	1000	1900
18. Elfdals och Nyeds	5	6000	800	**6800**	1500	3300
19. Wester Nerikes	4	5500	400	**5900**	1500	3000
20. Öster Nerikes	4	5500	300	**5800**	1500	3300
21. Lindes	2	5000	200	**5200**	1000	2200
22. Nora	3	5500	400	**5900**	1000	2500
23. Westmanlands södra	1	5000	500	**5500**	500	1700
24. » vestra	1	5000	100	**5100**	500	1800
25. » norra	1	5000	400	**5400**	500	1600
26. » östra	2	5000	500	**5500**	1000	2100
27. Österdalarnes	6	6000	1000	**7000**	2000	5300
28. Hedemora	2	5000	400	**5400**	1000	2600
29. Falu	2	5000	500	**5500**	1000	2600
30. Westerdalarnes	5	6000	1100	**7100**	1500	4500
31. Gestriklands	4	5500	600	**6100**	1500	3800
32. Norra Helsingelands	5	6000	500	**6500**	1500	4100
33. Westra Helsingelands	2	5000	400	**5400**	1000	2300
34. Södra Helsingelands	3	5500	400	**5900**	1000	3600
35. Medelpads	4	5500	800	**6300**	1500	4000
36. Södra Ångermanlands	6	6000	1100	**7100**	2000	4900
37. Norra D:o	4	5500	500	**6000**	1500	3300
38. Norra Jemtlands	4	5500	1000	**6500**	1500	4900
39. Södra Jemtlands	3	5500	1400	**6900**	1000	2800
40. Westerbottens södra	4	5500	1000	**6500**	1500	3500
41. » norra	3	5500	300	**5800**	1000	2500
42. » mellersta	2	5000	400	**5400**	1000	2300

Domsaga:	Löneklass.	Statsanslag. Lön.	Statsanslag. Ersättning för tingsresor.	Statsanslag. Summa.	Extra sportler, beräknade såsom lönefyllnad.	Lösen af tingsexpeditioner, beräknade till förvaltningsomkostnaderna.
		R:dr.	R:dr.	R:dr.	R:dr.	R:dr.
43. Norrbottens södra	6	6000	700	**6700**	2000	4900
44. » norra	5	6000	900	**6900**	1500	3900
45. Kinda och Ydre	1	5000	300	**5300**	500	2000
46. Björkekinds m. fl. härads	2	5000	300	**5300**	1000	2000
47. Lysings och Göstrings	2	5000	300	**5300**	1000	2600
48. Åkerbo m. fl. härads	1	5000	200	**5200**	500	1900
49. Vifolka m. fl. »	1	5000	400	**5400**	500	1900
50. Finspånga läns	2	5000	200	**5200**	1000	2000
51. Aska m. fl. härads	2	5000	400	**5400**	1000	2500
52. Hammarkinds och Skärkinds	2	5000	500	**5500**	1000	2000
53. Westra härads	2	5000	200	**5200**	1000	2400
54. Östra härads (Småland)	1	5000	—	**5000**	500	2000
55. Östbo och Westbo	4	5500	300	**5800**	1500	4500
56. Tveta m. fl. härads	2	5000	700	**5700**	1000	2400
57. Wedbo, norra och södra	2	5000	300	**5300**	1000	2500
58. Östra Värends	5	6000	600	**6600**	1500	5000
59. Westra Värends	4	5500	600	**6100**	1500	4200
60. Sunnerbo	4	5500	—	**5500**	1500	4500
61. Tjusts	3	5500	—	**5500**	1000	3800
62. Aspelands och Hanbörds	3	5500	300	**5800**	1000	3600
63. Säfvedes och Tunaläns	2	5000	300	**5300**	1000	2300
64. Norra Möre och Stranda	3	5500	300	**5800**	1000	3400
65. Södra Möre	6	6000	—	**6000**	2000	6000
66. Ölands	3	5500	300	**5800**	1000	4400
67. Halmstads m. fl. härads	3	5500	400	**5900**	1000	3100
68. Årstads m. fl. härads	4	5500	500	**6000**	1500	3800
69. Viske och Fjäre	3	5500	200	**5700**	1000	2400
70. Hisings och Askims	3	5500	400	**5900**	1000	3400
71. Inlands	3	5500	500	**6000**	1000	3300
72. Oroust och Tjörns	1	5000	—	**5000**	500	2000
73. Norrvikens	4	5500	500	**6000**	1500	4400
74. Sunnervikens	4	5500	300	**5800**	1500	3700
75. Marks m. fl. härads	6	6000	500	**6500**	2000	4400
76. Flundre m. fl. härads	2	5000	300	**5300**	1000	2000
77. Kinds och Redvägs	5	6000	300	**6300**	1500	4200
78. Wättle m. fl. härads	3	5500	400	**5900**	1000	3200
79. Ås och Gäseneds	2	5000	400	**5400**	1000	2400
80. Nordals m. fl. härads	4	5500	900	**6400**	1500	4000
81. Tösssbo och Vedbo	3	5500	400	**5900**	1000	3800
82. Åse m. fl. härads	3	5500	500	**6000**	1000	2700
83. Kinnefjerdings m. fl. härads	2	5000	500	**5500**	1000	2200
84. Skånings m. fl. härads	2	5000	300	**5300**	1000	2300

Domsaga:	Löneklass.	Statsanslag.			Extra sportler, beräknade såsom lönefyllnad.	Lösen af tingsexpeditioner, beräknad till förvaltningsomkostnaderna.
		Lön.	Ersättning för tingsresor.	Summa.		
		R:dr.	R:dr.	R:dr.	R:dr.	R:dr.
85. Gudhems och Käkinds	2	5000	400	**5400**	1000	2200
86. Vartofta och Frökinds	3	5500	400	**5900**	1000	2500
87. Norra Vadsbo	2	5000	400	**5400**	1000	2200
88. Södra Vadsbo	2	5000	500	**5500**	1000	2200
89. Listers	3	5500	400	**5900**	1000	3000
90. Bräkne	1	5000	—	**5000**	500	2100
91. Östra (Blekinge)	3	5500	—	**5500**	1000	3500
92. Medelstads	4	5500	—	**5500**	1500	3500
93. Ingelstads och Järrestads	3	5500	—	**5500**	1000	3500
94. Villands och Östra Göinge	5	6000	500	**6500**	1500	3900
95. Allbo och Gärds	3	5500	500	**6000**	1000	2500
96. Vestra Göinge	3	5500	—	**5500**	1000	2600
97. Åsbo och Bjäre	6	6000	200	**6200**	2000	5400
98. Skytts och Oxie	3	5500	300	**5800**	1000	2700
99. Färs och Frosta	6	6000	400	**6400**	2000	5500
100. Rönnebergs m. fl. härads	4	5500	—	**5500**	1500	3900
101. Luggude	3	5500	300	**5800**	1000	3400
102. Bara och Torna	3	5500	400	**5900**	1000	3300
103. Herrestads m. fl. härads	3	5500	400	**5900**	1000	3700

4.

Såsom godtgörelse för den genom löneregleringen uppkommande minskning i inkomster tillerkännes följande häradshöfdingar, under deras återstående tjenstetid, ett personligt årligt anslag af statsmedel, till nedan utförda belopp, nämligen C. R. Kökeritz 665, D. Fehrman 1,712, J. A. Tornérhjelm 3,104 och G. A. Montén 1,090 Rdr.

Bilaga litt. A.

Alternativt förslag till löneregleringen, utan annan förändring i expeditionstaxan, än att lösen nedsättes för fastebref till 1 Rdr, för inregistrerande af boupteckning till 50 öre och för utdrag af förmynderskapsprotokollet till 1 Rdr för första och 75 öre för hvart efterföljande ark samt att lösen för andra och tredje uppbuden ej får beräknas.

Domsaga.	Föreslagen aflöning.				Beräknade inkomster.*)			
	Lön.	Till förvaltning.	Till tingsresor.	Summa. Rdr.	Lösen af tings-expeditioner.	Extra sportler.	Statsanslag.	Summa. Rdr.
1. Norra Roslags	6000	2300	800	**9100**	4100	1000	4000	**9100**
2. Mellersta Roslags	5500	1800	100	**7400**	3100	500	3800	**7400**
3. Södra Roslags	6500	2500	900	**9900**	3400	1000	5500	**9900**
4. Stockholms läns vestra	6000	2000	400	**8400**	3200	1000	4200	**8400**
5. Södertörns	6500	2500	400	**9400**	3900	1000	4500	**9400**
6. Upsala läns norra	6500	2900	1200	**10600**	3700	1000	5900	**10600**
7. Upsala läns södra	5500	1700	600	**7800**	3000	500	4300	**7800**
8. Upsala läns mellersta	6000	2100	500	**8600**	3700	1000	3900	**8600**
9. Kungadömets	7000	3100	1200	**11300**	4200	1500	5600	**11300**
10. Lifgedingets	6000	2200	500	**8700**	3300	1000	4400	**8700**
11. Gottlands södra	6000	2100	——	**8100**	4500	1000	2600	**8100**
12. Gottlands norra	6000	2100	——	**8100**	4600	1000	2500	**8100**
13. Öster-Sysslets	6500	3400	500	**10400**	4100	1000	5300	**10400**
14. Mellan-Sysslets	5500	2100	200	**7800**	3000	500	4300	**7800**
15. Söder-Sysslets	8000	5100	600	**13700**	7500	2000	4200	**13700**
16. Fryksdals	7000	3100	300	**10400**	4800	1500	4100	**10400**
17. Jösse	6000	1900	300	**8200**	3200	1000	4000	**8200**
18. Elfdals och Nyeds	7500	3300	800	**11600**	4900	1500	5200	**11600**
19. Vester-Nerikes	7000	3000	400	**10400**	4300	1500	4600	**10400**
20. Öster-Nerikes	7000	3300	300	**10600**	5800	1500	3300	**10600**
21. Lindes	6000	2200	200	**8400**	3100	1000	4300	**8400**
22. Nora	6500	2500	400	**9400**	3800	1000	4600	**9400**
23. Vestmanlands södra	5500	1700	500	**7700**	2500	500	4700	**7700**
24. Vestmanlands vestra	5500	1800	100	**7400**	2300	500	4600	**7400**
25. Vestmanlands norra	5500	1600	400	**7500**	1800	500	5200	**7500**
26. Vestmanlands östra	6000	2100	500	**8600**	3900	1000	3700	**8600**
27. Öster-Dalarnes	8000	5300	1000	**14300**	7000	2000	5300	**14300**
28. Hedemora	6000	2600	400	**9000**	3800	1000	4200	**9000**
29. Fahlu	6000	2600	500	**9100**	3600	1000	4500	**9100**
30. Vester-Dalarnes	7500	4500	1100	**13100**	6500	1500	5100	**13100**
31. Gestriklands	7000	3800	600	**11400**	6300	1500	3600	**11400**
32. Norra Helsinglands	7500	4100	500	**12100**	6300	1500	4300	**12100**
33. Vestra Helsinglands	6000	2300	400	**8700**	4300	1000	3400	**8700**
34. Södra Helsinglands	6500	3600	400	**10500**	5700	1000	3800	**10500**
35. Medelpads	7000	4000	800	**11800**	5800	1500	4500	**11800**
36. Södra Ångermanlands	8000	4900	1100	**14000**	8600	2000	3400	**14000**

*) Summorna äro afrundade till jemna hundratal.

Domsaga.	Föreslagen aflöning.				Beräknade inkomster.			
	Lön.	Till förvaltning.	Till tingsresor.	Summa. Rdr.	Lösen af tings-expeditioner.	Extra sportler.	Statsanslag.	Summa. Rdr.
37. Norra Ångermanlands	7000	3300	500	**10800**	5400	1500	3900	**10800**
38. Norra Jemtlands	7000	4900	1000	**12900**	7500	1500	3900	**12900**
39. Södra Jemtlands	6500	2800	1400	**10700**	4500	1000	5200	**10700**
40. Westerbottens södra	7000	3500	1000	**11500**	5600	1500	4400	**11500**
41. Westerbottens norra	6500	2500	300	**9300**	3900	1000	4400	**9300**
42. Westerbottens mellersta	6000	2300	400	**8700**	2400	1000	5300	**8700**
43. Norrbottens södra	8000	4900	700	**13600**	5800	2000	5800	**13600**
44. Norrbottens norra	7500	3900	900	**12300**	5100	1500	5700	**12300**
45. Kinda och Ydre	5500	2000	300	**7800**	3500	500	3800	**7800**
46. Björkekinds m. fl. härads	6000	2000	300	**8300**	3200	1000	4100	**8300**
47. Lysings och Göstrings	6000	2600	300	**8900**	3600	1000	4300	**8900**
48. Åkerbo m. fl. härads	5500	1900	200	**7600**	2500	500	4600	**7600**
49. Wifolka m. fl. härads	5500	1900	400	**7800**	3200	500	4100	**7800**
50. Finspånga läns	6000	2000	200	**8200**	2600	1000	4600	**8200**
51. Aska m. fl. härads	6000	2500	400	**8900**	4200	1000	3700	**8900**
52. Hammarkinds m. fl. härads	6000	2000	500	**8500**	2700	1000	4800	**8500**
53. Vestra	6000	2400	200	**8600**	3800	1000	3800	**8600**
54. Östra (i Småland)	5500	2000	——	**7500**	3300	500	3700	**7500**
55. Östbo och Westbo	7000	4500	300	**11800**	6900	1500	3400	**11800**
56. Tveta m. fl. härads	6000	2400	700	**9100**	3900	1000	4200	**9100**
57. Vedbo, norra och södra	6000	2500	300	**8800**	4300	1000	3500	**8800**
58. Östra Wärends	7500	5000	600	**13100**	7600	1500	4000	**13100**
59. Vestra Wärends	7000	4200	600	**11800**	7800	1500	2500	**11800**
60. Sunnerbo	7000	4500	——	**11500**	8300	1500	1700	**11500**
61. Tjusts	6500	3800	——	**10300**	4600	1000	4700	**10300**
62. Aspelands och Hanbörds	6500	3600	300	**10400**	5700	1000	3700	**10400**
63. Sefvedes och Tunaläns	6000	2300	300	**8600**	4300	1000	3300	**8600**
64. Norra Möre och Stranda	6500	3400	300	**10200**	6500	1000	2700	**10200**
65. Södra Möre	8000	6000	——	**14000**	8700	2000	3300	**14000**
66. Ölands	6500	4400	300	**11200**	6600	1000	3600	**11200**
67. Halmstads m. fl. härads	6500	3100	400	**10000**	6000	1000	3000	**10000**
68. Årstads m. fl. härads	7000	3800	500	**11300**	6900	1500	2900	**11300**
69. Wiske och Fjäre	6500	2400	200	**9100**	5000	1000	3100	**9100**
70. Hisings m. fl. härads	6500	3400	400	**10300**	4400	1000	4900	**10300**
71. Inlands	6500	3300	500	**9300**	5500	1000	2800	**9300**
72. Oroust och Tjörns	5500	2000	——	**7500**	5000	500	2000	**7500**
73. Norrvikens	7000	4400	500	**11900**	7300	1500	3100	**11900**
74. Sunnervikens	7000	3700	300	**11000**	7300	1500	2200	**11000**
75. Marks m. fl. härads	8000	4400	500	**12900**	7100	2000	3800	**12900**
76. Flundre m. fl. härads	6000	2000	300	**8300**	2500	1000	4800	**8300**
77. Kinds och Redvägs	7500	4200	300	**12000**	6000	1500	4500	**12000**
78. Wättle m. fl. härads	6500	3200	400	**10100**	5700	1000	3400	**10100**
79. Ås och Gäseneds	6000	2400	400	**8800**	5900	1000	1900	**8800**
80. Nordals m. fl. härads	7000	4000	900	**11900**	6400	1500	4000	**11900**
81. Tössbo och Wedbo	6500	3800	400	**10700**	6900	1000	2800	**10700**
82. Åse m. fl. härads	6500	2700	500	**9700**	5000	1000	3700	**9700**

Domsaga.	Föreslagen aflöning.				Beräknade inkomster.			
	Lön.	Till förvaltning.	Till tingsresor.	Summa. Rdr.	Lösen af tings-expeditioner.	Extra sportler.	Statsanslag.	Summa. Rdr.
83. Kinnefjerdings m. fl. härads	6000	2200	500	**8700**	3300	1000	4400	**8700**
84. Skånings m. fl. härads	6000	2300	300	**8600**	3900	1000	3700	**8600**
85. Gudhems och Kåkinds	6000	2200	400	**8600**	3500	1000	4100	**8600**
86. Wartofta och Frökinds	6500	2500	400	**9400**	3800	1000	4600	**9400**
87. Norra Vadsbo	6000	2200	400	**8600**	4300	1000	3300	**8600**
88. Södra Vadsbo	6000	2200	500	**8700**	3800	1000	3900	**8700**
89, Listers	6500	3000	400	**9900**	4800	1000	4100	**9900**
90. Bräkne	5500	2100	——	**7600**	3600	500	3500	**7600**
91. Östra (i Blekinge)	6500	3500	——	**10000**	4500	1000	4500	**10000**
92. Medelstads	7000	3500	——	**10500**	6400	1500	2600	**10500**
93. Ingelstads och Järrestads	6500	3500	——	**10000**	5400	1000	3600	**10000**
94. Willands och Östra Göinge	7500	3900	500	**11900**	7200	1500	3200	**11900**
95. Allbo och Gärdts	6500	2500	500	**9500**	4700	1000	3800	**9500**
96. Westra Göinge	6500	2600	——	**9100**	5200	1000	2900	**9100**
97. Åsbo och Bjäre	8000	5400	200	**13600**	10100	2000	1500	**13600**
98. Skytts och Oxie	6500	2700	300	**9500**	4500	1000	4000	**9500**
99. Färs och Frosta	8000	5500	400	**13900**	10200	2000	1700	**13900**
100. Rönnebergs m. fl. härads	7000	3900	——	**10900**	6400	1500	3000	**10900**
101. Luggude	6500	3400	300	**10200**	5700	1000	3500	**10200**
102. Bara och Torna	6500	3300	400	**10200**	5600	1000	3600	**10200**
103. Herrestads m. fl. härads	6500	3700	400	**10600**	5400	1000	4200	**10600**

Tabell N:o I.

Domsaga.	Inkomster och upgifne omkostnader för förvaltning och tingsresor. Inkomster Rdr Rmt af: boställe.	statsanslag.	fastebref.	lagfarter i öfrigt.	inteckningar.	bouptecknigar.	äktenskapsförord morgongåfvobref. lösorekköp.	förmyndarskap.	domboksmål.	Summa.	extra sportler.	Summa inkomster.	Omkostnader Rdr Rmt för: förvaltning.	tingsresor.	Summa.	Folkmängd.	Brukningsdelar.	Årligen afgjorda mål. Tviste- och brottmål i allmänhet.	Gröfre brottmål.
1. Norra Roslags	——	299	1105	582	1120	533	71	421	2242	6373	715	7088	2050	650	2700	28059	1776	262	9
2. Mellersta Roslags	——	320	1070	429	860	489	57	282	1697	5204	1055	6259	1710	90	1800	19792	1461	172	5
3. Södra Roslags	——	197	1872	481	1061	669	78	385	1667	6410	800	7210	1950	800	2750	27361	1376	307	32
4. Stockholms läns vestra	——	168	991	353	852	621	36	291	1876	5188	1487	6675	2750	600	3350	20809	1051	232	9
5. Södertörns	3200	273	1895	461	1069	573	49	470	2099	10089	1153	11242	2750	450	3200	28985	1151	194	28
6. Upsala läns norra	1215	325	1370	436	952	532	61	387	2006	7284	786	8070	2190	610	2800	40649	2633	305	13
7. Upsala läns södra	600	268	1105	316	829	481	54	278	1819	5750	1525	7275	1192	450	1642	21985	1412	191	6
8. Upsala läns mellersta	1160	253	1236	469	1003	603	62	340	2094	7220	500	7720	2050	461	2511	24975	1635	223	15
9. Kungadömets	1800	462	1947	655	1413	1159	109	933	1548	10026	786	10812	2750	1233	3983	78181	3513	273	14
10. Lifgedingets	1537	341	1925	661	1265	958	53	439	1170	8349	1008	9357	2250	650	2900	45154	2703	182	12
11. Gotlands södra	675	287	1697	1124	1722	641	44	266	1910	8365	400	8765	1825	——	1825	24804	4859	161	7
12. Gotlands norra	1500	266	1335	1334	1653	405	47	422	1877	8839	772	9611	1468	110	1578	23206		186	7
13. Öster-Sysslets	——	348	1601	986	1194	781	128	493	1729	7260	1371	8631	3150	400	3550	45496	2984	322	5
14. Mellan-Sysslets	1850	257	1263	737	962	525	74	404	1159	7231	890	8121	2670	200	2870	35417	2498	159	4
15. Söder-Sysslets	——	394	1800	2432	2204	1004	83	446	3091	11454	684	12138	4740	604	5344	57570	6417	621	7
16. Fryksdals	——	168	1255	1877	1239	358	121	540	1810	7368	942	8310	3555	660	4215	42453	3584	406	3
17. Jösse	——	262	797	1052	873	541	78	398	1287	5288	889	6177	1650	95	1745	34447	3369	179	8
18. Elfdals och Nyeds	1030	242	1034	1061	1102	390	120	361	2630	7970	1337	9307	3617	399	4016	34659	2009	605	3
19. Vester-Nerikes	1050	312	1877	853	1468	824	6	476	1822	8688	1390	10078	3264	536	3800	47857	2917	336	18
20. Öster-Nerikes	1150	291	1705	1060	2087	769	41	639	2428	10170	1440	11610	5530	271	5801	43677	2918	302	16
21. Lindes	—	209	1291	689	1045	377	68	202	1375	5256	477	5733	ej uppgifna.			30163	2306	227	5
22. Nora	——	234	1353	771	1150	517	107	431	1760	6323	1681	8004	3150	350	3500	34151	1802	277	7
23. Vestmanlands södra	678	116	815	411	857	604	80	311	1080	4952	1495	6447	1550	200	1750	25452	1289	134	9
24. Vestmanlands vestra	—	215	832	475	606	448	42	242	1127	3987	250	4237	1636	320	1956	24580	1503	109	7
25. Vestmanlands norra	2000	232	770	237	653	345	71	143	707	158	299	5457	800	250	1050	21324	1476	107	5
26. Vestmanlands östra	828	331	1123	933	1134	637	83	278	1747	094	407	7501	1850	300	2150	29181	2347	223	9
27. Öster-Dalarnes	——	381	1306	1797	1572	691	215	644	3249	5	1000	10855	4300	1200	5500	61499		536	18
28. Hedemora	—	257	1032	1302	913	709	128	396	1526	6	1280	7543	2734	350	3084	29924	25350	257	7
29. Falu	—	256	1332	950	1162	677	100	332	1389		2432	8530	2401	313	2714	30323		290	12
30. Vester-Dalarnes	——	378	1024	1795	1214	684	335	543	3328	9	1 1660	10961	2950	600	3550	47273		571	13
31. Gestriklands	——	339	913	1065	1591	708	178	398	3422	861	1000	9614	4200	400	4600	41945	2326	505	15
32. Norra Helsinglands	——	243	1904	1651	1383	797	124	410	3199	9711	1931	11642	3320	260	3580	31875	2796	578	19
33. Vestra Helsinglands	——	238	1333	1065	1815	488	105	278	1496	6818	589	7407	3350	650	4000	19656	1659	274	20
34. Södra Helsinglands	——	221	1437	676	1619	690	115	395	3074	8227	ej uppg.		3240	200	3440	34016	1813	362	22
35. Medelpads	—	334	1854	1900	1780	699	78	335	2277	9257	1088	10345	4000	1000	5000	43705	2946	394	17
36. Södra Ångermanlands	—	355	1755	1353	1927	841	80	458	5245	12014	711	13725	4175	825	5000	46185	3037	582	19
37. Norra Ångermanlands	—	253	1171	1125	1623	408	120	465	2492	7657	277	9934	2290	350	2640	36691	2464	502	11
38. Norra Jemtlands	200	163	1972	2017	2494	558	114	574	3031	11123	759	12882	4850	650	5500	42152	3862	427	14
39. Södra Jemtlands	—	232	1523	1050	1663	368	98	344	1691	6969	530	7499	2305	1500	3805	27477	2230	248	9
40. Vesterbottens södra	—	1636	819	1161	2126	403	271	350	2116	8882	1 200	10082	2450	1700	4150	48324	5142	399	18
41. Vesterbottens norra	—	741	644	818	925	358	136	263	1991	5876	1 22	6998	2700	300	3000	27940	2547	296	12
42. Vesterbottens mellersta	—	137	639	667	822	235	77	253	851	3681	388	4369	1200	400	1600	18058	1965	202	9
43. Norrbottens södra	—	845	996	999	1841	363	638	373	2355	8410	6 8	9068	4350	650	5000	41281	4039	623	11
44. Norrbottens norra	—	807	561	597	1070	311	185	394	3182	7107	15 6	8623	3091	872	3963	28415	2215	526	20
45. Kinda och Ydre	—	278	1291	727	1257	710	25	509	1354	6151	7 8	6949	2200	450	2650	29815	1919	146	11
46. Björkekinds m. fl. härads	—	243	1309	497	991	672	61	521	1464	5758	61	6370	1775	250	2025	27303	——	210	15
47. Lysings och Göstrings	—	136	1257	648	974	572	35	485	1869	5976	1056	7032	2550	375	2925	24970	—	203	7
48. Åkerbo m. fl. härads	1800	225	1176	404	721	645		498	1135	6604	791	7395	642	75	717	27958	1261	153	8
49. Vifolka m. fl. härads	1452	131	1240	597	1004	612	22	424	1540	7022	650	7672	2019	310	2329	26355	——	175	10
50. Finspånga läns	3000	214	883	356	648	467	41	386	1361	7356	1148	8504	1275	125	1400	27075	1158	194	7

Domsaga.	Inkomster och upgifne omkostnader för förvaltning och tingsresor.															Folkmängd.	Brukningsdelar.	Årligen afgjorda mål.	
	Inkomster Rdr Rmt af												Omkostnader Rdr Rmt för						
	boställe.	statsanslag.	fastebref.	lagfarter i öfrigt.	inteckningar.	bouppteckningar.	äktenskapsförord, morgongåfvobref, lösöreköp.	förmynderskap.	domboksmål.	Summa.	extra sportler.	Summa inkomster.	förvaltning.	tingsresor.	Summa.			Tviste- och brottmål i allmänhet.	Gröfre brottmål.
51. Aska m. fl. härads ...	2550	249	1584	554	1337	766	37	375	2200	9652	1566	11218	2500	500	3000	31375	——	218	10
52. Hammarkinds m. fl. härads	1300	101	920	362	696	438	33	501	1446	5797	550	6347	2075	225	2300	24528	——	206	4
53. Vestra	——	281	1261	1037	1291	396	71	489	2258	7084	1460	8544	2255	228	2483	30308	2738	168	12
54. Östra (i Småland).....	840	226	1834	793	1046	333	37	368	1477	6954	e j	u p	p g	i f	n a.	21936	1792	180	10
55. Östbo och Vestbo.....	600	309	1656	1755	1772	779	171	760	3180	10982	1283	12265	2350	350	2700	47348	4963	420	12
56. Tveta m. fl. härads ...	1786	163	1643	943	1285	652	70	541	1464	8547	1114	9661	2550	650	3200	34727	2965	166	7
57. Norra o. Södra Vedbo	900	291	1469	938	1286	588	56	634	1922	8084	780	8864	2500	300	2800	31423	2582	203	10
58. Östra Värends	801	287	2093	1706	2308	673	168	786	3318	12140	2391	14531	5732	636	6368	55384	4092	468	21
59. Vestra Värends	1278	408	2320	1857	2476	803	121	688	3400	13351	1500	14851	4950	600	5550	59090	4460	374	19
60. Sunnerbo	522	242	1379	1801	2212	673	146	1133	4013	12121	2483	14604	4690	260	4950	40946	3869	357	9
61. Norra o. Södra Tjusts	2010	313	1653	624	961	492	43	663	2667	9426	571	9997	5300	500	5800	43713	2105	293	13
62. Aspelands och Handbörds	1000	162	1126	1106	1174	306	166	649	3257	8946	1036	9982	4089	657	4746	30799	1933	402	15
63. Sefvedes och Tunaläns	——	252	1208	854	1075	353	60	587	2272	6661	796	7457	2600	300	2900	27761	1842	254	10
64. Norra Möre o. Stranda	——	266	1379	716	1356	455	132	903	3992	9199	1300	10499	4000	600	4600	29814	1498	310	22
65. Södra Möre	1260	189	1806	1580	2490	629	112	1289	4244	13599	2974	16573	6500	——	6500	44705	2476	535	42
66. Ölands	500	344	1442	1327	1810	585	86	749	3238	10081	ej uppg.		4400	250	4650	37978	3150	387	19
67. Halmstads m. fl. härads	——	362	2022	1380	2158	617	56	644	2427	9666	2046	11712	4500		4500	42518	4086	306	21
68. Årstads m. fl. härads	1881	341	1882	1730	2776	631	175	659	2130	12205	770	12975	ej uppgifna.			42222	4659	296	22
69. Viske och Fjäre	——	340	1069	931	1480	571	155	454	2446	7446	1524	8970	1949	173	2122	31450	2709	444	7
70. Hisings och Askims ..	2000	269	1363	912	1461	605	30	465	1999	9104	1079	10183	4211	482	4693	29555	2641	280	24
71. Inlands	——	157	1189	902	2014	348	95	638	2383	7726	700	8426	3600	950	4550	33758	2422	311	9
72. Orousts och Tjörns	1000	264	894	1489	1215	499	55	622	2331	8369	656	9025	2945	——	2945	29252	3177	169	10
73. Norrvikens	1250	258	1357	1726	1998	533	197	1020	3252	11591	2799	14390	3350	650	4000	33531	2825	460	7
74. Sunnervikens	2700	309	1346	1254	2085	611	101	882	3724	13012	742	13754	3010	340	3350	40321	2918	410	15
75. Marks m. fl. härads ..	635	375	1024	1054	1930	537	239	544	3799	10137	1920	12057	3272	1155	4427	49257	3029	721	24
76. Flundre m. fl. härads	1400	246	897	454	952	376	82	240	1000	5647	750	6397	1325	260	1585	27354	1580	222	8
77. Kinds och Redvägs ..	900	340	1505	1219	1888	609	190	502	2659	9812	862	10674	2675	548	3223	44145	3521	486	11
78. Wättle m. fl. härads ..	485	330	1109	913	1790	402	82	730	2682	8523	1855	10378	3950	975	4925	39224	3547	295	11
79. Ås och Gäseneds	600	140	958	1111	1590	394	327	480	2873	8473	1000	9473	1985	415	2400	24537	2154	262	7
80. Nordals m. fl. härads	1500	229	2160	1464	1575	641	98	639	3184	11490	1500	12990	3550	750	4300	44214	4357	426	10
81. Tössbo och Wedbo ...	——	283	1268	1449	1373	721	106	672	4038	9910	2260	12170	4000	600	4600	38812	3667	363	7
82. Åse m. fl. härads	710	266	1472	1202	1437	567	54	606	2262	8576	1682	10258	3397	553	3950	37307	3277	290	10
83. Kinnefjerdings m. fl. härads	——	143	2440	867	974	723	15	292	1457	6911	847	7758	2045	350	2395	36063	2426	215	7
84. Skånings m. fl. härads	1137	236	1191	868	995	629	69	418	1930	7473	280	7753	2610	412	3022	31132	2502	293	11
85. Gudhems och Kåkinds	1560	253	1073	658	915	535	30	440	1806	7270	1011	8281	1925	575	2500	30163	2389	217	13
86. Wartofta och Frökinds	1260	175	1078	803	927	590	32	420	2042	7327	387	7714	2000	200	2200	34666	2926	294	9
87. Norra Vadsbo...	——	265	1270	1273	1146	533	55	563	1955	7060	400	7460	2400	450	2850	29216	2189	213	12
88. Södra Vadsbo.....	——	141	1146	754	1096	614	43	454	1836	6084	1866	7950	2370	348	2718	32694	2431	248	13
89. Listers	——	139	1078	701	1300	397	83	424	2607	6729	1032	7761	3775	270	4045	24466	1548	250	9
90. Bräkne	1908	108	1005	648	1183	278	52	307	1767	7256	1042	8298	2850	——	2850	21438	1336	213	7
91. Östra härads (i Blekinge)	——	234	778	704	1344	264	70	306	2376	6076	425	6501	3950	——	3950	25166	1218	270	21
92. Medelstads	——	162	1333	1044	1806	454	86	352	3524	8761	1484	10245	3250	——	3250	32510	2234	594	17
93. Ingelstads och Järrestads	4000	306	2014	1685	1545	588	112	482	2160	12892	1136	14028	4200	300	4500	37207	3987	260	16
94. Villands och Östra Göinge	——	300	1854	1428	1953	693	89	655	3627	10599	1682	12281	4100	680	4780	49771	3272	401	20
95. Albo och Gärds.....	1203	313	1800	1251	1185	663	87	373	2296	9171	1163	10334	2100	650	2750	35352	2894	296	19
96. Vestra Göinge	1470	289	1571	1100	1474	417	85	468	2632	9506	500	10006	4950	300	5250	33137	2634	332	20
97. Åsbo samt Bjäre	2545	396	3035	2190	2880	1202	165	887	4837	18137	1699	19836	4250	150	4400	56401	4605	511	24

Domsaga.	Inkomster och upgifne omkostnader för förvaltning och tingsresor.															Folkmängd.	Brukningsdelar.	Årligen afgjorda mål.	
	Inkomster Rdr Rmt af												Omkostnader Rdr Rmt för						
	boställe.	statsanslag.	fastebref.	lagfarter i öfrigt.	inteckningar.	boupteckningar.	äktenskapsförord, morgongåfvobref, lösöreköp.	förmynderskap.	domboksmål.	Summa.	extra sportler.	Summa inkomster.	förvaltning.	tingsresor.	Summa.			Tviste- och brottmål i allmänhet.	Gröfre brottmål.
98. Skytts och Oxie	—	278	2140	1282	995	1545	140	409	2178	**8967**	1003	**9970**	3150	300	**3450**	34672	3079	221	13
99. Färs och Frosta	1880	357	2515	2094	824	844	143	762	5518	**16937**	1851	**18788**	6800	800	**7600**	52900	5422	395	33
100. Rönnebergs m. fl. härads	—	291	2497	1452	1748	1187	269	780	2814	**11038**	2529	**13567**	5926		**5926**	45046	3588	403	19
101. Luggude.....	2361	218	1951	1233	1719	895	107	792	2493	**11769**	950	**12719**	3350	350	**3700**	40867	3004	260	13
102. Bara och Torna	3248	334	2069	868	1139	922	230	944	3033	**12787**	e j	u p g i f n			a.	39980	3547	252	20
103. Herrestads m. fl. härads	2300	293	2247	1549	1272	983	118	582	2470	**11814**	1756	**13570**	5674	550	**6224**	42632	4418	214	14

Förklaringar:

1:o. Inkomst af *boställe* är, i de fall då detsamma ej blifvit med Kongl. Maj:ts tillstånd utarrenderadt, i allmänhet beräknad till 5 procent af boställets taxeringsvärde. Der vederbörande indelningshafvare upgifvit högre inkomst är den uptagen.

2:o. Under *statsanslag* äro hänförde: boställsräntor, boställsersättning, lön, tingsgästningspenningar och ersättning för s. k. domarenäst, men ej den mestadels såsom personligt anslag utgående ersättningen för mistade bötesandeler, hvilken ersättning för närvarande utgör sammanlagdt 6022 Rdr.

3:o. *Sportelinkomsterna* äro i allmänhet utförde till medeltalet af hvad de, enligt vederbörandes upgifter, utgjort under tolfårsperioden 1861—1872. För de få domsagor, i afseende å hvilka upgifter för ett eller flere af nämnde år saknas, såsom af tabellen N:o 2 inhemtas, är medeltalet af upgifna årsinkomsterna beräknad. Der bland extra sportler inberäknats ersättning för mistade bötesandelar och provision för försåldt stämpelpapper, är behörigt afdrag gjordt.

4:o. *Folkmängden* är angifven efter Statistiska Central-Byråns sammandrag för år 1871. *Brukningsdelarne* äro upgifne efter samma byrås sista berättelser; *de afgjorda målen i allmänhet* efter medeltalet under åren 1862—1871 samt *de gröfre brottmålen* efter medeltalet under åren 1866—1870, i enlighet med H. Exc. Justitie-Stats-Ministerns derom afgifna berättelse.

5:o. I *omkostnaderna för förvaltningen* hafva en del häradshöfdingar inberäknat äfven pensionsafgifter och skatter samt en jemväl hushyra, hvaremot andra ej upskattat kost och husrum för hos dem boende medhjelpare.

Tabell N:o 2.

utvisande de belopp, hvartill lösen för tingsexpeditioner upgått åren 1861—72.

Domsaga.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.	1871.	1872.
1. Norra Roslags	5842	6246	5847	5652	5874	6040	6337	7633	6177	5311	6052	5984
2. Mellersta Roslags	4763	5521	5499	4457	4439	5599	4254	5554	5543	4337	4382	4132
3. Södra Roslags	5604	6481	7044	7711	6600	5454	6325	6416	6568	5495	5590	5507
4. Stockholms läns vestra	—	—	—	—	—	—	—	5535	5461	5561	4683	4880
5. Södertörns	5315	7199	7119	7221	7428	8340	8520	5920	6204	5534	5424	5175
6. Upsala läns norra	5132	5489	5139	4867	5987	6045	5869	6732	5913	5824	5594	6324
7. Upsala läns södra	5117	5707	5314	4555	5174	4467	4217	5393	4891	5026	4489	4250
8. Upsala läns mellersta	6146	6361	6041	—	—	5304	6085	6120	6065	5694	—	5527
9. Kungadömets	8924	7335	8533	8300	7029	7013	8064	7716	8012	7225	7486	8253
10. Lifgedingets	5720	6525	8488	6441	6856	6260	6443	6508	5618	6374	6854	5567
11. Gotlands södra	7335	7199	8237	8057	7172	6767	7067	7542	8485	7420	6658	6832
12. Gotlands norra	—	6828	6271	6421	6098	6677	6587	7328	8597	7796	7933	7274
13. Öster-Sysslets	6439	7578	6751	6131	5285	6900	6804	8741	7180	7075	7677	6382
14. Mellan-Sysslets	5656	5694	5447	4750	4940	4256	4861	5814	5519	5171	4570	4825
15. Söder-Sysslets	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11188
16. Fryksdals	6736	7773	7163	6433	5567	6628	7350	8301	8312	7568	7201	7352
17. Jösse	4632	4928	4915	4915	4497	4667	4925	5517	5801	5187	5119	5227
18. Elfdals och Nyeds	6139	6097	5940	5743	6880	6697	7928	7835	7963	7110	6006	6051
19. Vester-Nerikes	6540	6162	7931	7648	7165	7054	6836	8272	9584	8858	6507	6370
20. Öster-Nerikes	7756	8424	8826	8462	7647	8027	8750	7451	9873	9738	9731	9878
21. Lindes	—	—	—	—	—	—	—	—	5345	5560	4504	4571
22. Nora	5966	5771	6464	6280	6576	5192	6118	6250	6690	6570	5913	5293
23. Vestmanlands södra	—	—	—	—	—	—	3780	3960	5050	4053	4192	3913
24. Vestmanlands vestra	3226	3764	3459	4240	3684	3657	4354	4436	3824	3497	3482	3652
25. Vestmanlands norra	3090	3965	3064	2691	2845	2626	2910	2520	2660	3010	2740	3010
26. Vestmanlands östra	5284	5465	5564	5774	6674	5138	5705	6047	6836	6900	5780	6752
27. Öster-Dalarnes	8528	8964	8512	7866	8207	9615	11093	10935	10289	10466	9357	9967
28. Hedemora	5302	5855	5766	5926	5234	5432	6584	7077	6175	6305	6066	6356
29. Falu	5319	6163	6120	5365	5053	5367	6850	6553	6478	5831	6287	5868
30. Vester-Dalarnes	—	—	8850	8466	9430	9000	8792	10069	9333	8766	8530	8012
31. Gestriklands	—	—	7523	7060	9490	7627	8351	8429	7648	8209	9263	8477
32. Norra Helsinglands	7584	7537	8325	8580	9143	9659	9458	10758	9166	10015	11319	12271
33. Vestra Helsinglands	4129	4940	5321	5299	7659	7366	6979	6723	6276	6651	8676	8949
34. Södra Helsinglands	5205	5857	8370	8596	8295	8455	8148	8958	8874	8160	9108	8024
35. Medelpads	5631	6547	7343	6868	7228	6484	8793	8750	8626	8834	8454	9859
36. Södra Ångermanlands	12832	10668	10897	10068	9974	9932	11068	12274	13330	12604	12291	14020
37. Norra Ångermanlands	6620	7709	8261	7333	7232	7047	8013	7087	7869	7418	6946	7298
38. Norra Jemtlands	8648	9960	11081	10379	9728	9601	9835	11024	12008	12006	11981	12861
39. Södra Jemtlands	5789	5493	5338	5737	6573	6676	7198	7977	8168	7602	7224	7081
40. Vesterbottens södra	6589	5869	6923	7127	7576	6079	7433	9701	7936	7206	7245	7238
41. Vesterbottens norra	4350	4856	4583	4896	5115	5129	6186	5754	6396	6472	6104	5387
42. Vesterbottens mellersta	—	—	—	—	—	—	—	3521	3870	3987	3379	3246
43. Norrbottens södra	6959	7523	8725	6452	7438	6986	7624	8343	7691	8239	7560	7204
44. Norrbottens norra	5584	5864	5797	6079	5303	6767	7157	7082	6839	5442	6515	6164
45. Kinda och Ydre	4819	5422	5600	5478	5117	4831	6977	6873	7118	6515	6089	5926

Domsaga.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.	1871.	1872.
46. Björkekinds m. fl. härads ...	5981	5971	5727	5509	5556	5941	6230	5222	4687	4887	5605	5142
47. Lysings och Göstrings	6679	6928	6803	6617	5805	6256	6232	5784	5216	5114	4651	4215
48. Åkerbo m. fl. härads	5046	4917	4666	5258	4832	4227	4077	4482	5016	4590	3985	3859
49. Vifolka m. fl. härads	5212	5879	6261	6183	5466	5482	5759	5687	5829	4393	4905	4336
50. Finspånga läns	4478	4830	3994	3879	3696	3173	4470	4669	4498	4692	4010	3318
51. Aska m. fl. härads	5692	6021	7016	6135	6332	6684	7133	7135	7764	7616	7985	6708
52. Hammarkinds m. fl. härads	4707	5648	4722	5087	4313	3810	3631	3953	4631	4015	4252	3992
53. Vestra	5781	6220	7411	5659	5668	6545	6497	8428	8737	7666	6861	6160
54. Östra (i Småland).....	——	——	——	——	——	——	——	5994	7148	5789	5318	4741
55. Östbo och Vestbo	8575	9074	9750	10330	10267	9567	10697	11487	11255	10128	10162	9574
56. Tveta m. fl. härads.....	6111	6988	6113	6512	6488	6094	7087	7290	7936	6548	6492	5523
57. Norra och Södra Vedbo	6680	7498	7314	6353	7663	6410	6779	7682	7330	6810	6170	6010
58. Östra Värends	10233	11507	9805	10832	10891	11056	10909	11724	13570	12163	10754	9178
59. Vestra Värends.....	9575	11250	11103	10993	11463	12454	12363	12912	13426	12049	11643	10737
60. Sunnerbo	10470	10117	12925	12767	12762	11424	11367	11824	11532	11267	10442	9386
61. Norra och Södra Tjusts	6813	7656	9111	7770	7665	7463	7449	7276	7006	6365	5472	5379
62. Aspelands och Handbörds ...	6892	7781	7940	7653	7860	7643	7862	8322	8017	8411	7714	7355
63. Sefvedes och Tunaläns.....	6191	7157	6207	6387	5430	6293	6635	6615	7289	6926	5909	5666
64. Norra Möre och Stranda.....	8638	9747	7131	9480	8512	8241	8676	10118	8898	8976	9684	9022
65. Södra Möre	10001	10619	10938	11561	11009	12279	12441	13631	14929	13831	12748	11918
66. Ölands.....	7912	8429	8427	8759	8504	9145	10064	10481	9503	10100	10265	9232
67. Halmstads m. fl. härads	8511	9601	9735	9342	7712	8786	9083	10965	9749	9121	8701	10340
68. Årstads m. fl. härads.....	10011	10811	9641	9374	8733	9136	10148	11542	12083	9990	9075	9066
69. Viske och Fjäre	6662	6904	7036	7271	7040	6572	7133	7558	7676	6996	7424	6977
70. Hisings och Askims	——	——	——	——	——	——	——	6181	7109	7530	6949	6408
71. Inlands	7095	9156	7829	7571	6703	6845	6885	7328	8073	7953	8517	6843
72. Orousts och Tjörns.....	6024	6426	5976	6472	6224	6206	6368	7627	8648	9704	7894	6725
73. Norrvikens	10478	11493	10378	10405	11029	10453	9425	10075	9828	9784	9169	8483
74. Sunnervikens	9177	11717	10221	8719	9522	10013	9151	10626	11079	10713	10089	9013
75. Marks m. fl. härads	9401	10887	9649	10327	9161	8784	8654	8416	9224	9190	7940	7907
76. Flundre m. fl. härads	3930	3960	3862	3685	3727	3660	3577	4080	4960	4254	4245	4072
77. Kinds och Redvägs.....	8664	8264	9050	9070	9119	8283	8999	9294	9281	8543	7481	6932
78. Vättle m. fl. härads	8955	9284	8109	6603	6694	7651	7566	7862	7542	7569	7619	7133
79. Ås och Gäseneds	7480	8347	8473	8455	7589	7007	7624	8340	7633	7727	7441	6671
80. Nordals m. fl. härads.....	7685	10028	10694	8600	9178	9373	10195	11018	12232	9840	9659	8622
81. Tössbo och Vedbo	——	——	——	——	——	6730	10708	10212	10851	9763	10613	8520
82. Åse m. fl. härads.....	6922	7282	7398	6855	6151	5952	7163	8210	8457	9151	9290	8368
83. Kinnefjerdings m. fl. härads	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	6768
84. Skånings m. fl. härads	5917	6745	6359	5596	6491	5670	6141	5576	6286	6128	6179	6079
85. Gudhems och Kåkinds	5211	5810	6157	5438	5095	4912	4639	5266	5773	6153	5691	5339
86. Vartofta och Frökinds	5106	5880	6350	5423	5958	6186	5725	5477	6505	6242	6005	5862
87. Norra Vadsbo.....	6000	7594	7470	6930	6374	5952	5923	6742	8209	7349	7012	6434
88. Södra Vadsbo.....	5072	5775	6862	6259	5167	4856	5840	5946	6844	6549	6486	5651
89. Listers.....	6182	6818	6921	6610	7171	6865	6884	6671	6480	6360	5991	6214
90. Bräkne	5098	5359	5736	5401	5003	4734	5086	5577	5214	5656	5289	4913
91. Östra härads (i Blekinge) ...	4667	5060	4172	5357	5561	5660	5123	7054	6221	6974	6455	6805
92. Medelstads	8027	8540	7978	8841	8785	8574	8610	9045	9326	9714	7858	7892
93. Ingelstads och Järrestads ...	7939	8361	8084	6537	7064	7452	9250	9917	9744	9471	9347	9881
94. Willands och Östra Göinge	9154	9214	10467	9155	10862	10493	9910	12192	12980	9739	9678	9738
95. Allbo och Gärds	6883	7336	7241	7920	7457	7231	6909	7264	8477	8004	7927	6606

Domsaga.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.	1871.	1872.
96. Vestra Göinge	6902	7470	8109	8068	8297	7992	7477	7914	9008	7264	8324	7946
97. Åsbo samt Bjäre	13467	15106	14560	14373	15325	15517	15069	16629	15930	15110	14912	15368
98. Skytts och Oxie	8597	9022	9103	8505	8156	7876	8426	8847	8698	9055	8778	9195
99. Färs och Frosta	12454	16015	17103	16205	14242	14302	13764	15544	15187	14596	13916	13077
100. Rönnebergs m. fl. härads	——	——	——	——	10180	9036	10769	10896	11860	10819	11254	11172
101. Luggude	8244	9121	10066	10854	9595	9834	9030	8490	9013	8072	8847	9028
102. Bara och Torna	7093	8825	11889	9806	10410	8924	9893	9293	9988	8693	7928	7432
103. Herrestads m. fl. härads	6111	9490	9399	9368	8186	9928	9142	9363	9059	10620	9020	10964

Särskilda meningar af:

1:o). *Revisionssekreteraren Östergren:*

Uti den af komiterades pluralitet lemnade redogörelse för sportelsystemets olägenheter och fördelar anser jag mig kunna i det väsendtligaste instämma. Dock kan jag icke, lika med pluraliteten, fästa synnerlig vigt vid den sportelsystemet tillagda egenskapen att det skulle innebära den säkraste garanti derför, att domaren fullgör sina åligganden såsom expeditionshafvande. Jag har nämligen icke funnit att nu ifrågavarande embetsmän äro fortfärdigare i expedition än andra, som icke sporras af sportler; och jag tänker dessutom så högt om deras pligtkänsla, att denna, i min tro, skulle vara en tillräcklig garanti för fullgörandet af expeditionsskyldigheten, äfven om alla sportler borttoges. Till omförmälda redogörelse vill jag emellertid tillägga, att jag bland olägenheterne af sportelsystemet räknar jemväl den, att de så kallade domsagearrendena synas hafva sin grund uti nämnda system. Så länge häradshöfdingarnes aflöning till hufvudsakligaste delen består af sportler, lärer det väl fortfarande komma att tillgå såsom hittills, nämligen att en häradshöfding, då han af längre tids sjukdom eller af ålderdom är urståndsatt att sjelf förvalta sitt embete, till vikarie föreslår en person, med hvilken på förhand träffats aftal, enligt hvilket vikarien skall betala viss afgift för rättigheten att, under den tid han förvaltar embetet, uppbära dermed förenade sportler; och detta för ifrågavarande embetens uppehållande under den ordinarie embetsmannens förfall säregna sätt synes mig medföra beaktansvärda olägenheter. Exempelvis må nämnas, att den som bjuder högsta afgiften och måhända derföre af häradshöfdingen förordas till vikarie, icke alltid är den för embetsförvaltningen lämpligaste, och att skickligare person, i följd af sådant aftal, kan blifva tillbakasatt. Häremot kan visserligen invändas, att vederbörande Hofrätt eger, utan afseende å häradshöfdingens förslag, till vikarie förordna den, Hofrätten finner skickligast och mest förtjent af ett långvarigare förordnande, men erfarenheten torde hafva ådagalagt, att det är svårt för Hofrätt att utöfva denna makt, just emedan den af sportler bestående aflöningen icke är till beloppet känd och föreskrift saknas om hvad en häradshöfding under tjenstledighet bör af sina inkomster afstå till vikarie. Vidare kan genom öfverenskommelse om en för hög afgift det missförhållandet lätteligen uppkomma, att utaf en med afseende å embetets vigt och deraf härrörande stora ansvar bestämd rikligare aflöning allt för stor del tillfaller den tjenstledige, från allt ansvar i följd af embetsförvaltningen befriade ordinarie embetsmannen, under det den tjenstgörande vikarien, som bär hela ansvaret, få åtnöja sig med ringa andel deri.

Med komiterades pluralitet är jag ense derom att nuvarande sportler böra inskränkas till hvad som ungefärligen motsvarar häradshöfdingarnes utgifter för domsageför-

valtningen samt att den egentliga häradshöfdingelönen, mot det att stämpelpappersafgiften vid Häradsrätterne ökas i mån af sportlernes minskning, bör i kontanta medel från statsverket utgå. I fråga om tillämpningen af berörda grundsats skiljer sig emellertid min mening från pluralitetens. Jag har nämligen ansett, att man bör så konseqvent som möjligt följa grundsatsen, då komiterades pluralitet åter uti sitt förslag gjort betydande undantag derifrån. Så har pluraliteten bibehållit nu varande lösen oförändrad för alla sådana expeditioner, från hvilka domarens s. k. extra inkomster härflyta. Härigenom har den lösen, som enligt pluralitetens förslag skulle komma att fortvara, blifvit betydligt högre än förvaltningsomkostnaderne; och pluraliteten har derföre måst låta denna lösen ingå såsom en del af den egentliga häradshöfdingelönen. Att det omnämnda undantaget från regeln icke är en obetydlighet kan slutas deraf, att de extra inkomsterne, enligt häradshöfdingarnes för 12 år lemnade uppgifter i medeltal årligen uppgått i 18 domsagor till mer än 1500 R:dr och i 8 domsagor till belopp som för de olika domsagorne varierat emellan 2000 och 2974 R:dr. En följd af pluralitetens undantag fran regeln har blifvit, att den måst göra löneregleringen beroende af icke mindre än 5 fristående uppfattningar af häradshöfdingarnes förvaltningsomkostnader, särskildt för resor till och vivre vid de lagtima tingen och särskildt för juridiskt biträde och renskrifning m. m., en beräkning af det belopp, hvartill den nedsatta lösen för tingsexpeditioner skulle för hvarje domsaga komma att uppgå, en annan beräkning af beloppet utaf de extra inkomsterne i domsagan, och en upptaxering af hvarje domsagas svårsköttheit i förhållande till andra domsagor. Utom det att jag icke kunnat gilla åtskilliga antaganden, på hvilka omnämnda uppskattningar och beräkningar grundats, har jag dessutom ansett det vara vanskligt att stödja bestämmandet af häradshöfdingarnes kontanta löner på kombinationen af flere särskildt gjorda kalkyler, hvilka lätteligen kunna hvar i sin mån missleda. Det är nämligen en gammal erfarenhet, att ju flere kalkyler som kombineras, desto otillförlitligare blir uträkningens resultat. Uti de 8 domsagor, för hvilka de högste extra inkomsterna uppgifvits, skulle, om uppgifterne i desse delar äro riktiga, hvilket jag för min del icke har anledning att betvifla, vederbörande häradshöfdingar komma att i verkligheten erhålla ända till 974 R:dr högre extra inkomster än pluraliteten uti sitt förslag beräknat; och om härtill kom, att förvaltningsomkostnaderne för en eller annan af samme domsagor blifvit några hundra R:dr för högt men den till ersättning för kostnaderne afsedda lösen lika mycket för lågt beräknade, så skulle den totalinkomst, som för domsagans innehafvare anslagits, blifva jemförelsevis allt för stor. Nu kan det ock hända, att för en annan domsaga genom flere kombinerade kalkyler ansloges en allt för låg aflöning.

De skäl, betänkandet innehåller för nödvändigheten af de extra inkomsternas skiljande från dem, som skola motsvara förvaltningsomkostnaderne, äro icke för mig öfvertygande. Jag kan omöjligen fatta, att lösen för handlingar, som expedieras icke å Häradsrätts utan å Domareembetets vägnar, såsom gravations- och vederhäftighets-bevis, konkurskallelser och stämningar m. m., är af annan natur än den lösen, som erhålles för tingsexpeditioner. Redan förut har jag antydt, att jag icke fäster synnerlig vigt vid sportelsystemets förmenta egenskap att sporra häradshöfdingarne till fullgörande af sina skyldigheter såsom expeditionshafvande. Om, såsom pluraliteten antagit, de domare äro få, som icke finna 1 R:dr 50 öre vara för låg ersättning för besväret med utfärdandet af ett gravationsbevis, så är, enligt mitt förmenande, antalet ännu färre af dem, som icke inse, att det är dem likgiltigt, om de

för utfärdandet af ett gravationsbevis erhålla 3 R:dr i lösen eller en till 1 R:dr 50 öre nedsatt lösen jemte förhöjning i den kontanta lönen i samma mån som lösen minskats; och inses detta klart, lärer ingen domare, äfven om en sportelsporre skulle mot hvad jag antagit vara behöflig, åsidosätta sin skyldighet att utfärda gravationsbevis jemväl för det fall, att lösen minskas. Den af pluraliteten framhållna olägenheten af olikhet i lösen för stad och land innebär ringa eller ingen bevisningskraft, uti ifrågavarande hänseende, ty då, såsom nu är fallet, syftet är att med stämpelpapper till en del aflösa endast landtdomrarnes sportler, utan att komiterade hafva befogenhet att föreslå ändring i aflöningen för den till stadsdomstolarne hörande personal, lärer ingen lämplig förändring i det bestående aflöningssättet för landtdomrarne kunna föreslås, utan att denna förändring betingar olikhet i de för landt- och stadsdomstolar gällande bestämmelser om lösen och stämpelpappersafgift; och nödgas man föreskrifva olikhet i 3 eller 4 sportelsatser, synes det mig göra föga till saken, om olikheten, för en lämpligare reglering, utsträckes till några flere, blott stämpelpappersafgiften höjes i ungefär samma mån som lösen sänkes, så att det belopp, den rättsökande skall för handling erlägga, blifver i möjligaste måtto lika, om han anlitar domare å landet eller i stad. Absolut likhet i detta afseende förefinnes i allt fall ej nu, enär gällande expeditionstaxa innehåller bestämmelser, enligt hvilka lösen för fastebref är olika för stad och land samt lösen för burbref olika för olika städer. Enligt pluralitetens förmenande skulle det, för aflösning af halfva gravationsbevislösen erfordras tolf nya slag af skrifkartor, hvilket jag för min del anser kunna och af praktiska skäl böra undvikas, men äfven om en sådan olägenhet ej skulle kunna förekommas, synes den mig dock väga ganska lätt i vågskålen mot de olägenheter, som de extra inkomsternas bibehållande till oförändradt belopp, enligt hvad jag ofvan antydt, kan medföra vid bestämmandet af häradshöfdingarnes aflöning efter pluralitetens förslag.

Med det nu anförda vill jag hafva angifvit de hufvudsakligaste skälen, hvarföre jag ej kunnat lemna min röst åt det förslag, pluraliteten förordat. Till en del samma skäl hafva afhållit mig från att understödja det föga motiverade alternativförslag, som, ehuru omfattadt egentligen endast af en ledamot och slutligen äfven af denne öfvergifvet, blifvit af pluraliteten framlagdt. Detta alternativförslag har *ett* företräde framför det förordade, nämligen deruti, att beloppet af den lösen, som skulle bibehållas kan tillförlitligare beräknas. Öfrige uppskattningar och beräkningar äro gemensamma för begge förslagen; och om dem gäller hvad jag ofvan yttrat. Med antagandet af alternativförslaget skulle emellertid ej vinnas annan fördel, än att aflöningen de särskilda domsagorne emellan utjemnades för tillfället. De mot sportelsystemet anförde befogade anmärkningarne skulle i öfrigt ej blifva undanröjde.

Jag går nu att redogöra för det förslag jag, enligt hvad betänkandet antyder, inom Komitén förfäktat.

För att vinna det mål jag söker, eller att få sportlerne så nära som möjligt motsvarande förvaltningsomkostnaderne, föreslår jag, att Kongl. Förordningen af den 30 November 1855 om expeditionslösen ändras sålunda, att Häradsrätterne hänföras till en särskild afdelning med följande sportelsatser:

för *afskrift* med vidimation hvarje ark 50 öre;

„ *bevis* hälften af nu gällande sportelsatser, utom hvad angår bevis om inlemnande och inregistrering af bouppteckningar, för hvilka bevis lösen torde bestämmas till 50 öre

utan afseende på den behållning, som finnes i boet; och synes jemväl böra stadgas, att lösen för bevis om meddelande af andra och tredje uppbuden å fast egendom ej må vid Häradsrätterne debiteras eller uppbäras;

för *fastebref* 1 R:dr utan afseende å köpskillingens belopp;

„ *instrument*, äfven besigtning, värdering m. m., 1 R:dr för första arket och 50 öre för hvarje af de öfrige;

„ *kallelse* å kronans ombudsman eller å borgenär i konkursmål 25 öre;

„ *protokoll*, 1 R:dr för första arket och 50 öre för hvarje af de öfriga;

„ *resolution-*, *tergal-* eller *definitivt beslut*, tecknadt å ingifven handling, 1 R:dr;

„ *stämning*, *offentlig*, 75 öre,

annan 50 öre.

Med ledning af de utaf häradshöfdingarne lemnade uppgifter, har jag för hvarje domsaga beräknat hvad lösen skulle komma att utgöra med de lägre sportelsatser, jag föreslagit. För uträkningen af lösen för fastebref och bouppteckningar hafva lagts till grund uppgifter, som från Hofrätterne infordrats angående antalet af fastebref, som utfärdats, och bouppteckningar, som inregistrerats, under de 5 sista åren. Lösen för lagfartsprotokoll med bevis har antagits till $\frac{3}{10}$:delar af den utaf häradshöfdingarne uppgifna, eftersom den föreslagna lösen 1 R:dr för protokoll och 50 öre för bevis, utgör $\frac{3}{10}$:delar af nu varande lösen, 2 R:dr för protokoll och 3 R:dr för bevis; och då de föreslagne sportelsatserne för inteckningar, lösöreköps-afhandlingar, domboksexpeditioner och de handlingar, som lemna de så kallade extra inkomsterne, i det aldra närmaste motsvara hälften af nu varande lösen, skulle desse expeditioner, med de föreslagna förändringarne i expeditionstaxan komma att lemna hälften af hvad häradshöfdingarne af dem hittills haft. Resultaten af de gjorda uträkningarne återfinnas uti bilagan *Litt. A.* Till jemförelse med den uträknade slutsumman af lösen för hvarje domsaga, upptager bilagan de af häradshöfdingarne uppgifne förvaltningsomkostnader. Jemförelsen visar att lösen skulle nära motsvara uppgifne förvaltningsomkostnaderne i 7, understiga desamme i 51 och öfverstiga dem i 38 domsagor, hvilket synes utmärka, att sportelsatserne äro för det åsyftade ändamålet till lämplige belopp valde. Större skiljaktigheter emellan lösen och uppgifne förvaltningsomkostnaderne låta oftast förklara sig dels deraf, att för domsagor, uti hvilka domaren har ovanligt höga resekostnader, som uti förvaltningsomkostnaderne inberäknats, lösen naturligtvis måste blifva otillräcklig för ersättande jemväl af resekostnaderne, dels deraf, att de extra inkomsterne, såsom pluraliteten riktigt anmärkt, för några domsagor uppgifvits lägre än den måste i verkligheten hafva varit, dels ock deraf, att häradshöfdingarne, som efter olika grunder beräknat sina omkostnader, uppgifvit dem för somliga domsagor uppenbarligen för lågt, för andra åter lika uppenbart för högt, hvilket vid granskning af de särskilda uppgifterne lätt finnes. Uti bilagans anmärkningskolumn har jag antecknat mitt omdöme i desse hänseenden; och der jag funnit olikheten emellan föreslagna lösen och förvaltningsomkostnaderne ej varit nöjaktigt förklarad af samma omdöme, har jag uti bilagans sista 2 kolummer utfört det tillskott, som af statsmedel erfordras, eller det afdrag, som bör göras på häradshöfdings kontanta aflöning, på det att totalaflöningen må blifva hvarken lägre eller högre än göromålen och förvaltningsomkostnaderne fordra.

Instämmande i pluralitetens förslag rörande indragning till statsverket af boställen

och alla nu i riksstaten för häradshöfdingarne uppförda anslag, är jag jemväl i fråga om den egentliga häradshöfdingelönens högsta och lägsta belopp liktänkande med pluraliteten, om jag än ej kan gilla alla de skäl, som till stöd för bestämmelsen härom äro i betänkandet anförde. Enligt min mening borde emellertid den kontanta häradshöfdingeaflöningen i stat upptagas under två olika titlar, nämligen *lön* och *tjenstgöringspenningar*. *Lönen* synes mig böra bestämmas, lika för alla häradshöfdingar, till det belopp, som en häradshöfding anses böra få af hela aflöningen behålla, då han af längre tids sjukdom eller ålderdom är oförmögen att sjelf förvalta sitt embete; och har jag föreslagit denna lön till 4500 R:dr. *Tjenstgöringspenningarne* deremot ville jag hafva betraktade såsom ett lönetillägg, hvilket betingas endast af det med embetsförvaltningen förenade stora ansvar och hvilket derföre, lika litet som sportlerne, borde få komma annan till godo än den som utöfvar embetet, så vida ej Hofrätt vid beviljande af kortare tjenstledighet särskildt bestämmer, att den tjenstledige, emot skyldighet att aflöna vikarien, må sjelf uppbära alla med embetet förenade inkomster. Hofrätts befogenhet att meddela sådan bestämmelse synes mig dock böra inskränkas till de fall, i hvilka tjenstledighet ej varar längre tid än 6 månader. Då ansvaret i allmänhet är större eller mindre allt efter embetsförvaltningens besvärlighet och göromålens mängd, borde tjenstgöringspenningarne blifva olika för olika domsagor och rättas efter göromålens mängd. För bestämmande af tjenstgöringspenningarnes belopp har jag fästat afseende vid 2 omständigheter nämligen dels domsagans folkrikhet, hvaraf mängden af boupptecknigar, förmynderskaps och andra ansökningsärenden samt storleken af förmyndarerotlar m. m. äro beroende, dels ock antalet af de i hvarje domsaga årligen afgjorda mål, hvilket antal torde vara den säkraste måttstocken på en domsagas besvärlighet i förhållande till andra. I tjenstgöringspenningar har jag tillgodofört häradshöfdingarne 10 R:dr för hvarje tusen af innevånareantalet, 10 R:dr för hvarje brottmål af gröfre beskaffenhet och 5 R:dr för hvarje annat afgjordt mål, criminielt eller civilt. Den summa jag vid sådan uträkning erhållit har jag jemnat till närmaste hundratal, dock hafva tjenstgöringspenningarne, med anledning af den antagna grundsatsen om en maximi- och en minimi-aflöning, i intet fall upptagits högre än 3500 R:dr samt ej heller lägre än 1000 R:dr, så vida ej afdrag enligt bilagan *Litt. A* varit erforderligt i följd deraf, att den blifvande sportelinkomsten med något afsevärdt belopp öfverstiger de förvaltningsomkostnader, som ansetts nödige. I sådant fall hafva tjenstgöringspenningarne minskats med det belopp, som i bilagans andra kolumn från höger är för domsagan infördt.

Sammanfattas nu hvad jag här ofvan yttrat, så är mitt förslag:

1:o) att alla af staten till häradshöfdingarne anslagna boställen och kontanta medel indragas med inskränkningar och bestämmelser, som pluraliteten tillstyrkt;

2:o) att nu gällande Kongl. förordning om expeditionslösen ändras, så att lösen nedsättes på sätt jag ofvan angifvit;

3:o) att å riksstaten uppföras för hvarje domsaga *lön* och *tjenstgöringspenningar* till belopp, som finnas införde uti bilagan *Litt. B* samt för vissa domsagor, i hvilka sportlerne ansetts icke blifva tillräcklige till förvaltningsomkostnadernes bestridande, jemväl *förvaltningskostnadsbidrag* till belopp, som likaledes äro införda i sistnämnda bilaga;

4:o) att bestämmelse meddelas om skyldighet för häradshöfding, som åtnjuter tjenstledighet, att till vikarien afstå tjenstgöringspenningar, sportler och förvaltningskostnadsbidrag

för tjenstledighetstiden, så vida ej Hofrätt vid beviljande af tjenstledighet förklarat den tjenstledige berättigad att, mot det han aflönar vikarien och bestrider omkostnaderne af domsageförvaltningen, tillgodonjuta alla med embetet förenade löneförmåner; samt

5:o) att Hofrätterne bemyndigas att, vid beviljande af tjenstledighet åt häradshöfdingar, meddela sådant förklarande, som i nästförestående punkt omnämnes; dock att häradshöfding under tjenstledighet, som varar mer än 6 månader, icke må för längre tid bibehållas vid tjenstgöringspenningar, sportler eller förvaltningskostnadsbidrag.

Omförmälda bilaga Litt. B upptager alla de belopp, som enligt mitt förslag skulle från statsverket erfordras för omreglering af häradshöfdingarnes aflöning, äfvensom uträkning för hvarje domsaga af den vinst eller förlust, som statsverket skulle göra på regleringen; varande denna uträkning grundad på den förutsättning, att stämpelpappersafgiften för handlingar, som inlemnas till eller utlemnas från häradsrätterne eller desses ordförande, höjes så, att den ökade inkomsten af stämpelpapper motsvarar den lösen, från hvilken de rättsökande befrias genom tillstyrkta ändringar i expeditionstaxan. Bilagan visar:

att på stat skulle för häradshöfdingarne uppföras:

till löner	sammanlagdt	463,500	R:dr,
till tjenstgöringspenningar	d:o	183,600	„
till förvaltningskostnadsbidrag	d:o	9,900	„
	Summa	657,000	R:dr.

och att statsverkets förlust på regleringen skulle öfverstiga dess vinst med endast 4,193 R:dr. Till detta belopp bör dock läggas statsverkets ökade kostnad för tillverkning och försäljning af stämpelpapper till högre belopp än förut, hvilken kostnadstillökning jag icke är i tillfälle att beräkna; men den uppoffring statsverket sålunda för regleringens genomförande måste vidkännas, minskas åter, dels derigenom, att statsverket i och med regleringen befrias från utgifvande af de 6,022 R:dr, som nu utgå till häradshöfdingar för mistade bötesandelar, och hvilka icke äro inberäknade bland häradshöfdingarnes i bilagan intagne nu varande bruttoinkomster, dels ock derigenom, att de indragne boställena, då de för statsverkets räkning på längre tid utarrenderas, sannolikt komma att lemna högre inkomst, än den, som häradshöfdingarne enligt komiterades beräkning af dem hemtat.

Hvad angår frågan om och i hvad mån nu varande häradshöfdingar äro skyldige att underkasta sig löneregleringen, har jag samma åsigt som pluraliteten; och enär de utaf mig föreslagna löneförmåner för Gotlands södra, Sunnerbo, Halmstads m. fl. härads samt Nordals m. fl. härads domsagor, skulle blifva lägre än hittills, torde nu varande innehafvarne af desse domsagor, C. R. Kökeritz, J. A. Tornerhjelm, D. Fehrman och G. A. Montén böra för återstående tjenstetiden tillerkännas årlig ersättning, motsvarande skillnaden mellan medeltalet af de sista tolf årens bruttoinkomster och de blifvande bruttoinkomsterna efter mitt förslag eller 911 R:dr för Kökeritz, 3090 R:dr för Tornerhjelm, 1625 R:dr för Fehrman och 1526 R:dr för Montén.

2:o). *Riksdagsmannen Liss Olof Larsson:*

Då jag inom komitén delat de åsigter, som finnes uttalade uti den af Revisions-

sekreteraren Östergren afgifna och betänkandet vidfogade reservation, utom hvad sjelfva lönebeloppen beträffar, så förenar jag mig i öfrigt uti samma reservation.

Hvad lönebeloppen åter vidkommer, så har jag trott att desamma borde föreslås till 4000 R:dr i stället för 4500 R:dr. Jag anser näml. lönerna, äfven om de nedsättas till detta lägre belopp, vara så betydligt högre än de, hvarmed andra embeten i statens tjenst aflönas, att jag till och med icke skulle hafva tvekat att föreslå än ytterligare nedsättning om icke tillgängliga medel förefunnits, d. v. s. om icke de för statsverket påräknade högre inkomsterna af stämpelpapper motsvarat utgifterna för aflöningen.

Jag delar i allo komiténs, i betänkandet uttalade åsigt derom, att det är af högsta vigt för samhället, det domare så väl aflönas, att de med klok hushållning kunna vara oberoende i ekonomiskt hänseende, och så att personer med framstående förmåga och duglighet finna det med sin fördel öfverensstämmande att inträda i domare-embetet; men jag anser att dessa skäl blifvit fullt beaktade, äfven om lönerna bestämmas till de belopp jag föreslagit. Mig synes, som om mina medkomiterade, oaktadt ett motsatt påstående, allt för mycket tagit hänsyn till de förhandenvarande undantagsförhållanden vid bestämmandet af lönebeloppen; efter mitt förmenande är den rikliga tillgång på penningar och den deraf härledande prisstegring, som nu är rådande och som skulle utgöra skälet för de högre lönerna, af allt för ny datum, för att böra läggas till grund vid bestämmandet af lönebelopp, afsedda icke blott för tillfället, och hvilka man sedermera, icke utan ett begå orättvisa, har i sin makt att minska, då statens mindre rikliga tillgångar och andra förhållanden sådant kunna kräfva.

Då majoritetens förslag endast visar en brist att fylla, till belopp af 27,577 R:dr och reservanten Östergrens förslag en vinst af 1,829 R:dr, så vill det vid första påseende synas, som om efter mitt förslag statsverket skulle göra en vinst på regleringen af icke mindre än 53,320 R:dr; men om härifrån afdragas de, såväl af majoriteten, som reservanten omnämnda, men icke beräknade omkostnader för uppbörden af den stämpelpappersafgift 539,137 R:dr, som enligt den sednares förslag, efter regleringens genomförande skulle komma statsverket tillgodo, hvilka omkostnader, enligt uppgift, i medeltal för de tre sistförflutna åren uppgått till $9,_{50}$ procent af uppbörden, således 48,792 R:dr, så skulle behållningen endast uppgå till 4537 R:dr, ett belopp som torde visa sig högst otillräckligt, om, såsom det blifvit ifrågasatt, några af de allt för stora domsagorna komma att delas. Jag får således, för öfrigt instämmande uti Östergrens reservation, för min del föreslå lönernas bestämmande till 4000 R:dr.

Bilaga Litt. A. till reservationerne.

Tabell, dels utvisande den lösen, Häradshöfdingarne skulle erhålla med de af reservanterne föreslagne sportelsatser, dels ock innehållande en jemförelse emellan sagda lösens belopp och de af Häradshöfdingarne uppgifne omkostnader.

Obs. Anteckningarne i anmärkningskolumnen angifva orsakerne, hvarföre expeditionslösensumman öfver- eller understiger uppgifna omkostnadsbeloppet. För fall, då desse anteckningar ej tillfyllestgörande förklara skillnaden, utföras i de två sista kolumnerne de afdrag, som böra göras på den kontanta aflöningen, eller de tillskott från statsverket, hvilka erfordras för att Häradshöfdingarne skola erhålla någorlunda jemnt afpassad ersättning för sina omkostnader i embetsförvaltningen.

Domsaga:	Lösen för: Fastebref.	Lagfarts protokoll och bevis.	Intecknings protokoll och bevis.	Bouppteckningar.	Afhandlings protokoll och bevis.	Förmyndarskaps protokoll.	Dombok.	Extra inkomster.	Summa sportelinkomst.	Uppgifne omkostnader.	Anmärkningar:	Afdrag på kontanta aflöningen.	Erforderligt tillskott för omkostnads ersättningens fyllande.
	Rdr	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.		Rdr.	Rdr.
1. Norra Roslags	109	174.60	560	113.50	35,50	210,50	1121	357.50	**2682**	2700			
2. Mellersta Roslags	81	128.70	430	80.50	28,50	141	848.50	527,50	**2266**	1800		400	
3. Södra Roslags	81	144,30	530,50	97	39	192,50	833,50	400	**2318**	2750			400
4. Stockholms läns vestra	50	105,90	426	70	18	145.50	938	743,50	**2497**	3350	Omkostnaderne synes vara för högt uppgifne.		
5. Södertörns	56	138,30	534,50	127,50	24,50	235	1049.50	576,50	**2742**	3200	D:o d:o.		
6. Upsala läns norra	118	130,80	476	129	30,50	193,50	1003	393	**2474**	2800			300
7. Upsala läns södra	63	94,80	414.50	89,50	27	139	909,50	762,50	**2500**	1642	Omkostnaderne lågt uppgifne.		
8. Upsala läns mellersta	68	140.70	501,50	92.50	31	170	1047	250	**2301**	2511	Extra inkomst. lågt uppgifne.		
9. Kungadömets	122	196,50	706,50	195,50	54,50	466.50	774	393	**2909**	3983	D:o d:o.		500
10. Lifgedingets	122	198,30	632,50	144	26,50	219,50	585	504	**2432**	2900	Omkostnaderne högt uppgifne.		
11. Gotlands södra	194	337,20	861	52	22	133	955	200	**2754**	1825	D:o för lågt uppgifne.	500	
12. Gotlands norra	157	400,20	826,50	60	23,50	211	938,50	386	**3003**	1578	D:o d:o	1000	
13. Östersysslets	178	295,80	597	128	64	246,50	864,50	685,50	**3059**	3550			500
14. Mellansysslets	150	221,10	481	71	37	202	579.50	445	**2187**	2870	D:o för högt uppgifne.		
15. Södersysslets	326	729,60	1102	134	41,50	223	1545,50	342	**4444**	5344	Extra inkom. för lågt uppgifne.		500
16. Fryksdals	262	563,10	619,50	61,50	60,50	270	905	471	**3213**	4215	Omkostnaderne för högt uppgifne.		
17. Jösse	155	315,60	436,50	65,50	39	199	643,50	444.50	**2299**	1745	Omkostnaderne lågt uppgifne.		
18. Elfdals och Nyeds	175	318.30	551	90	60	180,50	1315	668,50	**3358**	4016	D:o d:o		1000
19. Vester Nerikes	176	255,00	734	125	3	238	911	695	**3138**	3800	D:o högt uppgifne.		300
20. Öster Nerikes	160	318	1043,50	130,50	20,50	319,50	1214	720	**3926**	5801	D:o d:o	500	
21. Lindes	115	206,70	522,50	52	34	101	687,50	238,50	**1957**		D:o ej uppgifne.		
22. Nora	114	231,30	575	80	53,50	215,50	880	840,50	**2990**	3500	D:o högt uppgifne.		
23. Vestmanlands södra	63	123,30	428,50	81,50	40	155,50	540	747.50	**2179**	1750	D:o d:o.		
24. Vestmanlands vestra	69	142,50	303	68	21	121	563,50	125	**1413**	1956	Omkostnaderne högt, extra inkomsterne lågt uppgifne.		
25. Vestmanlands norra	63	71,10	326,50	55,50	35,50	71,50	353,50	149,50	**1126**	1050			
26. Vestmanlands östra	147	279,90	567	91	41,50	139	873,50	203,50	**2342**	2150			
27. Österdalarnes	331	539,10	786	278,50	107,50	322	1624,50	500	**4489**	5500	Omkostnaderne lågt uppgifne, extra inkomsterne jemväl lågt.		1000
28. Hedemora	176	390,60	456,50	133	64	198	763	640	**2821**	3084	Omkostnaderne högt uppgifne.		
29. Falu	205	285	581	100,50	50	166	694,50	1216	**3298**	2714	D:o lågt uppgifne.	300	
30. Vesterdalarnes	210	538,50	607	119,50	167,50	271,50	1664	830	**4408**	3540	D:o d:o		500
31. Gestriklands	141	319,50	795,50	164	89	199	1711	500	**3919**	4600	D:o högt uppgifne.		
32. Norra Helsinglands	232	495,30	691,50	202	62	205	1599,50	965,50	**4453**	3580	D:o lågt uppgifne.		
33. Vestra Helsinglands	188	319,50	907,50	75	52,50	139	748	294,50	**2724**	4000	Omkostnaderne högt, extra inkomster lågt uppgifne.		
34. Södra Helsinglands	159	202,80	809,50	156,50	57,50	197,50	1537		**3120**	3440	Extra inkomster icke uppgifne.		
35. Medelpads	269	570	890	112	39	167,50	1138,50	544	**3730**	5000	Omkostnaderne högt uppgifne.		600
36. Södra Ångermanlands	175	405,90	963,50	145,50	40	229	2622,50	855,50	**5437**	5000		400	
37. Norra Ångermanlands	198	337,50	811,50	129,50	60	232,50	1246	1138,50	**4154**	2640	D:o lågt uppgifne.	500	
38. Norra Jemtlands	282	605,10	1247	91	57	287	1515,50	879,50	**4964**	5500	D:o högt uppgifne.		
39. Södra Jemtlands	234	315	831,50	67,50	49	172	845,50	265	**2780**	3805	Extra inkomster lågt uppgifne.		500
40. Vesterbottens södra	154	348,30	1063	112	135,50	175	1058	600	**3646**	4150			500
41. Vesterbottens norra	116	245,40	462,50	136	68	131,50	995,50	561	**2716**	2700	Lösen för lappmarksting ej uppgifven. Den har antagits motsvara resekostnaden.		

Domsaga:	Lösen för: Fastebref.	Lagfarts protokoll och bevis.	Inteckninga protokoll och bevis.	Bouppteckningar.	Afhandlings protokoll och bevis	Förmyndarskaps protokoll.	Dombok.	Extra inkomster.	Summa sportelinkomst.	Uppgifne omkostnader.	Anmärkningar:	Afdrag på kontanta afräkningen.	Erforderligt tillskott för omkostnads ersättningens fyllande.
	Rdr	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.		Rdr.	Rdr.
42. Vesterbottens mellersta	116	200,10	411	71,50	38,50	126,50	425,50	344	**1733**	1600			
43. Norrbottens södra	117	299,70	920,50	74,50	319	186,50	1177,50	329	**3424**	5000	Extra inkomster lågt uppgifne.		1000
44. Norrbottens norra	102	179,10	535	79	92,50	197	1591	758	**3534**	3963			600
45. Kinda och Ydre härads	126	218,10	628,50	89	12,50	254,50	677	399	**2405**	2650	Omkostnaderne högt uppgifne.		
46. Björkekinds m. fl. härads	76	149,10	495,50	90,50	30,50	260,50	732	306	**2140**	2025			
47. Lysings och Göstrings härads	92	194,40	487	65	17,50	242,50	934,50	528	**2561**	2925	D:o d:o.		
48. Åkerbo m. fl. härads	56	121,20	360,50	82,50	17,50	249	567,50	395,50	**1850**	717	D:o lågt uppgifne.		
49. Wifolka m. fl. härads	81	179,10	502	66,50	11	212	770	325	**2147**	2329			
50. Finspånga läns	59	106,80	324	85,50	20,50	193	680,50	574	**2043**	1400	D:o lågt uppgifne.		
51. Aska m. fl. härads	103	166,20	668,50	80	18,50	187,50	1100	783	**3107**	3000			
52. Hammarkinds m. fl. härads	64	108,60	348	69	16,50	250,50	723	275	**1855**	2300			500
53. Vesta härads	197	311,10	645,50	66	35,50	244,50	1129	730	**3359**	2483	D:o lågt uppgifne.	500	
54. Östra härads (i Småland)	116	237,90	523	46	18,50	184	738,50	—	**1864**	—	Hvarken omkostnader eller extra inkomster uppgifne.		
55. Östbo och Westbo härads	264	526,50	886	101	85,50	380	1590	641,50	**4475**	2700	Omkostnaderne lågt uppgifne.	500	
56. Tveta m. fl. härads	147	282,90	642,50	101,50	35	270,50	732	557	**2768**	3200	D:o högt uppgifne.		
57. Norra och södra Wedbo härads	145	281,40	643	101	28	317	961	390	**2866**	2800			
58. Östra Wärends	293	511,80	1154	178,50	84	393	1659	1195,50	**5469**	6368	D:o d:o.		
59. Vestra Wärends	303	557,10	1238	121,50	60,50	344	1700	750	**5074**	5550	D:o d:o.		
60. Sunnerbo härads	263	540,30	1106	117,50	73	566,50	2006,50	1241,50	**5914**	4950		1000	
61. Norra och södra Tjusts härads	123	187,20	480,50	127,50	21,50	331,50	1333,50	285,50	**2890**	5800	Omkostnaderne högt, extra inkomster lågt uppgifne.		800
62. Aspelands och Hanbörds härads	125	331,80	587	58	83	324,50	1628,50	518	**3656**	4746	Omkostnaderne högt uppgifne.		
63. Sefvedes och Tunaläns härads	127	256,20	537,50	56,50	30	293,50	1136	398	**2835**	2900			
64. Norra Möre och Stranda härads	118	214,80	678	73,50	66	451,50	1996	650	**4248**	4600	D:o d:o	800	
65. Södra Möre härads	220	474	1245	132,50	56	644,50	2122	1487	**6381**	6500	D:o d:o	600	
66. Ölands	234	398,10	905	123	43	374,50	1619	—	**3697**	4650	Omkostnaderne högt uppgifne, extra inkomster ej uppgifne.		
67. Halmstads m. fl. härads	286	414	1079	121,50	28	322	1213,50	1023	**4487**	4500	Omkostnaderne högt uppgifne.	1000	
68. Årstads m. fl. härads	368	519	1388	114	87,50	329,50	1065	385	**4256**	—	D:o icke uppgifne.		
69. Wiske och Fjäre härads	144	279,30	740	139,50	77,50	227	1223	762	**3592**	2122	D:o lågt uppgifne.	800	
70. Askims m. fl. härads	125	273,60	730,50	93,50	15	232,50	999,50	539,50	**3009**	4693	D:o högt uppgifne.		
71. Inlands	150	270,60	1007	79,50	47,50	319	1191,50	350	**3415**	4550	D:o d:o		400
72. Oroust och Tjörns	228	446,70	607,50	134	27,50	311	1165,50	328	**3248**	2945	D:o d:o	1000	
73. Norrvikens	230	517,80	999	131	98,50	510	1626	1399,50	**5512**	4000	D:o lågt uppgifne.	1000	
74. Sunnervikens	191	376,20	1042,50	104,50	50,50	441	1862	371	**4439**	3350	Omkostnaderne lågt, extra inkomsterne lågt uppgifne.	800	
75. Marks m. fl. härads	189	316,20	965	123	119,50	272	1899,50	960	**4844**	4427	Omkostnaderne lågt uppgifne.		
76. Flundre m. fl. härads	87	136,20	476	64,50	41	120	500	375	**1800**	1585	D:o d:o.		
77. Kinds och Redvägs härads	205	365,70	944	107,50	95	251	1329,50	431	**3729**	3223	D:o d:o.		
78. Wättle m. fl. härads	171	273,90	895	72	41	365	1341	927,50	**4086**	4925	D:o högt uppgifne.	500	
79. Ås och Gäseneds härads	167	333,30	795	90,50	163,50	240	1436,50	500	**3726**	2400	D:o lågt uppgifne.	800	
80. Nordals m. fl. härads	334	439,20	787,50	92,50	49	319,50	1592	750	**4364**	4300			
81. Tössbo och Wedbo härads	197	434,70	686,50	80	53	336	2019	1130	**4936**	4600	Omkostnaderne högt uppgifne.	900	
82. Åse m. fl. härads	228	360,60	718,50	70,50	27	303	1131	841	**3680**	3950	D:o d:o	400	
83. Kinnefjerdings med flere härads	158	260,10	487	100	7,50	146	728,50	423,50	**2311**	2395			
84. Skånings m. fl. härads	139	260,40	497,50	78	34,50	209	965	140	**2323**	3022	Omkostnaderne högt, extra inkomsterne lågt uppgifne.		
85. Gudhems och Kåkinds härads	120	197,40	457,50	79,50	15	220	903	505,50	**2498**	2500			
86. Wartofta och Frökinds	126	240,90	463,50	74	16	210	1021	193,50	**2345**	2200	Omkostnaderne lågt uppgifne, likaså de extra inkomsterne.		
87. Norra Wadsbo	157	381,90	573	84	27,50	281,50	977,50	200	**2682**	2850	Extra inkomsterne lågt uppgifne.		

Domsaga:	Lösen för: Fastebref.	Lagfarts protokoll och bevis.	Intecknings protokoll och bevis.	Bouppteckningar.	Afhandlings protokoll och bevis.	Förmyndarskaps protokoll.	Dombok.	Extra inkomster.	Summa sportelinkomst.	Uppgifne omkostnader.	Anmärkningar:	Afdrag på kontanta afföningen.	Erforderligt tillskott för omkostnads ersättnings fyllande.
	Rdr	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.	Rdr.		Rdr.	
88. Södra Wadsbo	132	226,20	548	119	21,50	227	918	933	**3125**	2718		400	
89. Listers härads	115	210,30	650	89,50	41,50	212	1303,50	516	**3138**	4045	Omkostnaderne högt uppgifne.		
90. Bräkne härads	93	194,40	591,50	56,50	26	153,50	883,50	521	**2519**	2850	D:o d:o		
91. Östra härads	109	211,20	672	47	35	153	1188	212,50	**2628**	3950	Omkostnaderne högt, extra inkomsterne lågt uppgifne.		
92. Medelstads härads	150	313,20	903	91	43	176	1762	742	**4180**	3250		900	
93. Ingelstads o. Järrestads härads	314	505,50	772,50	90,50	56	241	1080	568	**3628**	4500	Omkostnaderne högt uppgifne	500	
94. Willands o. Östra Göinge härads	225	428,40	976,50	77,50	44,50	327,50	1813,50	841	**4734**	4780	D:o d:o	500	
95. Allbo och Gärds härads	206	375,30	592,50	171,50	43,50	186,50	1143	581,50	**3305**	2750	D:o lågt uppgifne	300	
96. Vestra Göinge härads	188	330	737	90,50	42,50	234	1316	250	**3188**	5250	Omkostnaderne högt, extra inkomsterne lågt uppgifne.		
97. Norra och södra Åsbo och Bjäre härads	362	657	1440	225,50	82,50	443,50	2418,50	849,50	**6479**	4400	Omkostnaderne lågt uppgifne	800	
98. Skytts och Oxie härads	190	384,60	497,50	118,50	70	204,50	1089	501,50	**3056**	3450	D:o högt uppgifne		
99. Färs och Frosta härads	346	628,20	1412	137	71,50	381	2759	925,50	**6660**	7600	D:o d:o	1000	
100. Rönnebergs m. fl. härads	208	435,60	874	150	134,50	390	1407	1264,50	**4864**	5926	D:o d:o	600	
101. Luggude härads	187	369,90	859,50	130	53,50	396	1246,50	475	**3726**	3700		600	
102. Bara och Torna härads	170	260,40	569,50	—	115	472	1516,50	—	**3221**	—	Omkostnaderne icke uppgifne, ej eller de extra inkomsterne	600	
103. Herrestads m. fl. härads	258	464,70	636	103,50	59	291	1235	878	**3925**	6224	Omkostnaderne högt uppgifne	800	

Bilagan Litt. B till reservationerna.

Tabell, upptagande: a) de faktorer, efter hvilka tjenstgöringspenningarne beräknats; b) den föreslagna nya aflöningen för häradshöfdingarne; c) för jemförelse skull, deras nu varande bruttoinkomster; och d) den vinst eller förlust, som statsverket för hvarje domsaga skulle göra på regleringen.

Domsaga.	Folkmängd.	I medeltal afgjorda mål.		Föreslagen aflöning.						Nuvarande bruttoinkomst.	Statsverkets vinst eller förlust på regleringen.	
				i penningar af statsverket.				i sportler.	Summa			
		grofva brottmål.	andra mål, criminella och civila.	lön:	tjenstgöringspenningar.	förvaltningskostnadsbidrag.	Summa.				vinst.	förlust.
1. Norra Roslags	28059	9	253	4500	1500	——	**6000**	2682	**8682**	7088	——	1594
2. Mellersta Roslags	19792	5	167	4500	700*	——	**5200**	2266	**7466**	6259	——	1207
3. Södra Roslags	27361	32	275	4500	2000	400	**6900**	2318	**9218**	7210	——	2008
4. Stockholms läns vestra	20809	9	223	4500	1400	——	**5900**	2497	**8397**	6675	——	1722
5. Södertörns	28985	28	166	4500	1400	——	**5900**	2742	**8642**	11242	2600	——
6. Upsala läns norra	40649	13	292	4500	2000	300	**6800**	2474	**9274**	8070	——	1204
7. Upsala läns södra	21985	6	185	4500	1200	——	**5700**	2500	**8200**	7275	——	925
8. Upsala läns mellersta	24975	15	208	4500	1400	——	**5900**	2301	**8201**	7720	——	481
9. Kungadömets	78181	14	259	4500	2200	500	**7200**	2909	**10109**	10812	703	——
10. Lifgedingets	45154	12	170	4500	1400	——	**5900**	2432	**8332**	9357	1025	——
11. Gotlands södra	24804	7	154	4500	600*	——	**5100**	2754	**7854**	8765	911	——
12. Gotlands norra	23206	7	179	4500	200*	——	**4700**	3003	**7703**	9611	1908	——
13. Östersysslets	45496	5	317	4500	2100	500	**7100**	3059	**10159**	8631	——	1528
14. Mellansysslets	35417	4	155	4500	1200	——	**5700**	2187	**7887**	8121	234	——
15. Södersysslets	57570	7	614	4500	3500	500	**8500**	4444	**12944**	12138	——	806
16. Fryksdals	42453	3	403	4500	2500	——	**7000**	3213	**10213**	8310	——	1903
17. Jösse	34447	8	171	4500	1300	——	**5800**	2299	**8099**	6177	——	1922
18. Elfdals och Nyeds	34659	3	602	4500	3400	1000	**8900**	3358	**12258**	9307	——	2951
19. Vesternerikes	47857	18	318	4500	2200	300	**7000**	3138	**10138**	10078	——	60
20. Österneriks	43677	16	286	4500	1500*	——	**6000**	3926	**9926**	11610	1684	——
21. Lindes	30163	5	222	4500	1500	——	**6000**	1957	**7957**	5733	——	2224
22. Nora	34151	7	270	4500	1800	——	**6300**	2990	**9290**	8004	——	1286
23. Vestmanlands södra	25452	9	125	4500	1000	——	**5500**	2179	**7679**	6447	——	1232
24. Vestmanlands vestra	24580	7	102	4500	1000	——	**5500**	1413	**6913**	4237	——	2676
25. Vestmanlands norra	21324	5	102	4500	1000	——	**5500**	1126	**6626**	5457	——	1169
26. Vestmanlands östra	29181	9	214	4500	1500	——	**6000**	2342	**8342**	7501	——	841
27. Österdalarnes	61499	18	518	4500	3400	1000	**8900**	4489	**13389**	10855	——	2534
28. Hedemora	29924	7	250	4500	1600	——	**6100**	2821	**8921**	7543	——	1378
29. Falu	30323	12	278	4500	1500*	——	**6000**	3298	**9298**	8530	——	768
30. Vesterdalarnes	47273	13	558	4500	3400	500	**8400**	4408	**12808**	10961	——	1847
31. Gestriklands	41945	15	490	4500	3000	——	**7500**	3919	**11419**	9614	——	1805
32. Norra Helsinglands	31875	19	559	4500	3300	——	**7800**	4453	**12253**	11642	——	611
33. Vestra Helsinglands	19656	20	254	4500	1700	——	**6200**	2724	**8924**	7407	——	1517
34. Södra Helsinglands	34016	22	340	4500	2300	——	**6800**	3120	**9920**	8227	——	1693
35. Medelpads	43705	17	377	4500	2500	600	**7600**	3730	**11330**	10345	——	985
36. Södra Ångermanlands	46185	19	563	4500	3100*	——	**7600**	5437	**13037**	13725	688	——

* Der detta tecken förekommer, hafva tjenstgöringspenningarne minskats med det belopp, som för domsagan upptages i bilagan *Litt. A*.

Domsaga.	Folkmängd.	I medeltal afgjorda mål. grofva brottmål.	I medeltal afgjorda mål. andra mål, criminella och civila.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. lön.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. tjenstgöringspenningar.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. förvaltningskostnadsbidrag.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. Summa	Föreslagen aflöning. i sportler.	Föreslagen aflöning. Summa	Nuvarande bruttoinkomst.	Statsverkets vinst eller förlust på regleringen. vinst.	Statsverkets vinst eller förlust på regleringen. förlust.
37. Norra Ångermanlands	36691	11	491	4500	2400*	——	**6900**	4154	**11054**	9934	——	1120
38. Norra Jemtlands	42152	14	413	4500	2600	——	**7100**	4964	**12064**	12882	818	——
39. Södra Jemtlands	27477	9	239	4500	1600	500	**6600**	2780	**9380**	7499	——	1881
40. Vesterbottens södra	48324	18	381	4500	2600	500	**7600**	3646	**11246**	10082	——	1164
41. Vesterbottens norra	27940	12	284	4500	1800	——	**6300**	2716	**9016**	6998	——	2018
42. Vesterbottens mellersta	18058	9	193	4500	1200	——	**5700**	1733	**7433**	4369	——	3064
43. Norrbottens södra	41281	11	612	4500	3500	1000	**9000**	3424	**12424**	9068	——	3356
44. Norrbottens norra	28415	20	506	4500	3000	600	**8100**	3534	**11634**	8623	——	3011
45. Kinda och Ydre härads	29815	11	135	4500	1100	——	**5600**	2405	**8005**	6949	——	1056
46. Björkekinds m. fl. härads	27303	15	195	4500	1400	——	**5900**	2140	**8040**	6370	——	1670
47. Lysings o. Göstrings härads	24970	7	196	4500	1300	——	**5800**	2561	**8361**	7032	——	1329
48. Åkerbo m. fl. härads	27958	8	145	4500	1100	——	**5600**	1850	**7450**	7395	——	55
49. Wilfolka m. fl. härads	26355	10	165	4500	1200	——	**5700**	2147	**7847**	7672	——	175
50. Finspånga läns	27075	7	187	4500	1300	——	**5800**	2043	**7843**	8504	661	——
51. Aska m. fl. härads	31375	10	208	4500	1500	——	**6000**	3107	**9107**	11218	2111	——
52. Hammarkinds m. fl. härads	24528	4	202	4500	1300	500	**6300**	1855	**8155**	6347	——	1808
53. Vestra härads	30308	12	156	4500	700*	——	**5200**	3359	**8559**	8544	——	15
54. Östra härads (i Småland)	21936	10	170	4500	1200	——	**5700**	1864	**7564**	6954	——	610
55. Östbo och Westbo härads	47348	12	408	4500	2100*	——	**6600**	4475	**11075**	12265	1190	——
56. Tveta m. fl. härads	34727	7	159	4500	1200	——	**5700**	2768	**8468**	9661	1193	——
57. Norra o. Södra Vedbo härads	31423	10	193	4500	1400	——	**5900**	2866	**8766**	8864	98	——
58. Östra Wärends	55384	21	447	4500	3000	——	**7500**	5469	**12969**	14531	1562	——
59. Vestra Wärends	59090	19	355	4500	2600	——	**7100**	5074	**12174**	14851	2677	——
60. Sunnerbo härads	40946	9	348	4500	1100*	——	**5600**	5914	**11514**	14604	3090	——
61. Norra o. Södra Tjusts härads	43713	13	280	4500	2000	800	**7300**	2890	**10190**	9997	——	193
62. Aspelands o. Hanbörds h:ds	30799	15	387	4500	2400	——	**6900**	3656	**10556**	9982	——	574
63. Sefvedes o. Tunaläns härads	27761	10	244	4500	1600	——	**6100**	2835	**8935**	7457	——	1478
64. Norra Möre o. Stranda härads	29814	22	288	4500	1200*	——	**5700**	4248	**9948**	10499	551	——
65. Södra Möre härads	44705	42	493	4500	2700*	——	**7200**	6381	**13581**	16573	2992	——
66. Ölands	37978	19	368	4500	2400	——	**6900**	3697	**10597**	10081	——	516
67. Halmstads m. fl. härads	42518	21	285	4500	1100*	——	**5600**	4487	**10087**	11712	1625	——
68. Årstads m. fl. härads	42222	22	274	4500	2000	——	**6500**	4256	**10756**	12975	2219	——
69. Wiske och Fjäre härads	31450	7	437	4500	1800*	——	**6300**	3592	**9892**	8970	——	922
70. Askims m. fl. härads	29555	24	256	4500	1800	——	**6300**	3009	**9309**	10183	874	——
71. Inlands	33758	9	302	4500	1900	400	**6800**	3415	**10215**	8426	——	1789
72. Orousts och Tjörns	29252	10	159	4500	200*	——	**4700**	3248	**7948**	9025	1077	——
73. Norrvikens	33531	7	453	4500	1700*	——	**6200**	5512	**11712**	14390	2678	——
74. Sunnervikens	40321	15	395	4500	1700*	——	**6200**	4439	**10639**	13754	3115	——
75. Marks m. fl. härads	49257	24	697	4500	3500	——	**8000**	4844	**12844**	12057	——	787
76. Flundre m. fl. härads	27354	8	214	4500	1400	——	**5900**	1800	**7700**	6397	——	1303
77. Kinds och Redvägs härads	44145	11	475	4500	2900	——	**7400**	3729	**11129**	10674	——	455
78. Wättle m. fl. härads	39224	11	284	4500	1400*	——	**5900**	4086	**9986**	10378	392	——

Domsaga.	Folkmängd.	I medeltal afgjorda mål. grofva brottmål.	I medeltal afgjorda mål. andra mål, criminella och civila.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. lön.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. tjenstgöringspenningar.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. förvaltningskostnadsbidrag.	Föreslagen aflöning. i penningar från statsverket. Summa	Föreslagen aflöning. i sportler.	Föreslagen aflöning. Summa	Nuvarande bruttoinkomst.	Statsverkets vinst eller förlust på regleringen. vinst.	Statsverkets vinst eller förlust på regleringen. förlust.
79. Ås och Gäseneds härads	24537	7	255	4550	800*	——	**5300**	3726	**9026**	9473	447	——
80. Nordals m. fl. härads	44214	10	416	4500	2600	——	**7100**	4364	**11464**	12990	1526	——
81. Tössbo och Wedbo härads	38812	7	356	4500	1300*	——	**5800**	4936	**10736**	12170	1434	——
82. Åse m. fl. härads	37307	10	280	4500	1500*	——	**6000**	3680	**9680**	10258	578	——
83. Kinnefjerdings m. fl. härads	36063	7	208	4500	1500	——	**6000**	2311	**8311**	7758	——	553
84. Skånings m. fl. härads	31132	11	282	4500	1800	——	**6300**	2323	**8623**	7753	——	870
85. Gudhems o. Kåkings härads	30163	13	204	4500	1500	——	**6000**	2498	**8498**	8281	——	217
86. Wartofta o. Frökinds härads	34666	9	285	4500	1900	——	**6400**	2345	**8745**	7714	——	1031
87. Norra Wadsbo	29216	12	201	4500	1400	——	**5900**	2682	**8582**	7460	——	1122
88. Södra Wadsbo	32694	13	235	4500	1200*	——	**5700**	3125	**8825**	7950	——	875
89. Listers härads	24466	9	250	4500	1500	——	**6000**	3138	**9138**	7761	——	1377
90. Bräkne härads	21438	7	206	4500	1300	——	**5800**	2519	**8319**	8298	——	21
91. Östra härads (i Blekinge)	25166	21	249	4500	1700	——	**6200**	2628	**8828**	6501	——	2327
92. Medelstads härads	32510	17	577	4500	2500*	——	**7000**	4180	**11180**	10245	——	935
93. Ingelstads o. Järrestads h:ds	37207	16	244	4500	1300*	——	**5800**	3628	**9428**	14028	4600	——
94. Willands o. Östra Göinge h:ds	49771	20	381	4500	2100*	——	**6600**	4734	**11334**	12281	947	——
95. Allbo och Gärds härads	35352	19	277	4500	1600*	——	**6100**	3305	**9405**	10334	929	——
96. Vestra Göinge härads	33137	20	312	4500	2100	——	**6600**	3188	**9788**	10006	218	——
97. Åsbo m. fl. härads	56401	24	487	4500	2400*	——	**6900**	6479	**13379**	19836	6457	——
98. Skytts och Oxie härads	34672	13	208	4500	1500	——	**6000**	3056	**9056**	9970	914	——
99. Färs och Frosta härads	52900	33	362	4500	1700*	——	**6200**	6660	**12860**	18788	5928	——
100. Rönnebergs m. fl. härads	45046	19	384	4500	2000*	——	**6500**	4864	**11364**	13567	2203	——
101. Luggude härads	40867	13	247	4500	1200*	——	**5700**	3726	**9426**	12719	3293	——
102. Bara och Torna härads	39980	20	232	4500	1200*	——	**5700**	3221	**8921**	12787	3866	——
103. Herrestads m. fl. härads	42632	14	200	4500	800	——	**5300**	3925	**9225**	13570	4345	——
				463500	183600	9900	**657000**		**1002121**	997928	76361	80554

Rättelser:

Pag.	32,	rad.	3 nedifrån	*står:* få	*läs:* får
„	33,	„	15 uppifrån	*står:* uppfattningar	*läs:* uppskattningar eller beräkningar, nämligen två uppskattningar
„	35,	„	5 uppifrån	*står:* instrument, äfven	*läs:* instrument öfver
„	35,	„	6 nedifrån	*står:* varit	*läs:* vara
„	41,	„	3 nedifrån, 4 kolumnen	*står:* 130	*läs:* 139
„	44,	„	2 nedifrån, 5 kolumnen	*står:* 800	*läs:* 800*